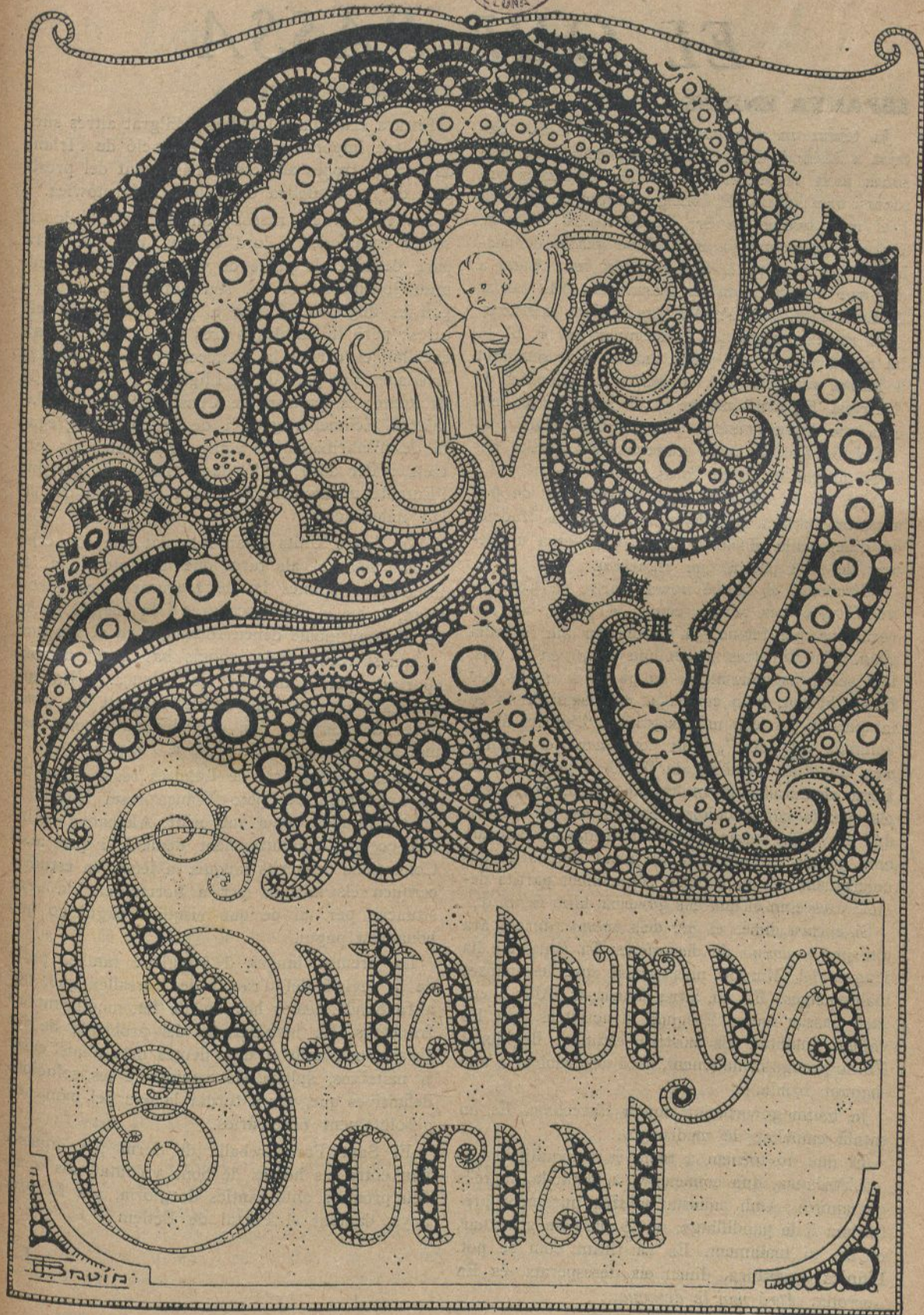

BRUN

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Ja tenim un nou partit de dreta. L'han batejat a Madrid, després d'una Assemblea de persones molt respectables i de uns discursos ben savis i ben parlats. El bateig ha sigut de primera i el nom també ho és: *Partit Social Popular*. Del seu programa ja en tindrem ocasió de parlar. Programes rai... Els fets, els fets. Anem a dir que el programa és bastant bó. Ha tardat l'infantament, però sembla que l'infant és eixerit.

Al mateix temps que l'Assemblea del P. S. P. ha tingut lloc la del partit mauri, molt semblant a l'altra amb tot, fins en punts fonamentals de doctrina. El partit mauri ja és gran i fort, encara que darrerament s'emmagri una mica.

Cal fer-los fer molt d'exercici als partits novells perquè es facin forts.

Així ho fa un altre partit novell nat de poc a nostra terra i que dona maldecaps a Madrid, on diuen cada disbarat contra Catalunya a pre-text del nou partit, que esgarrija.

Altrament, el també novell partit de Concentració, que per xiripa ocupa el poder, no sap verament què fer-ne. Ja vàrem dir que li venia gran. Els ministres veuen que ningú en fa cas. Del seu programa ningú en parla, si no és per fer-ne broma. Han començat per esquinçar-lo en la qüestió per ells més sagrada: "l'imperi de la voluntat del poble", puix comencen per burlar-s'en imposant alcaldes de R. O. i preparant la farsa electoral amb molta més desaprensió que els partits conservadors. Encara és En Maura qui serva les essències democràtiques electorals amb puresa catoniana i pot donar lliçons de democràticisme als anomenats irònicament partits democràtics com el que ens governa, això és un dir.

Si encara durés el joc dels *colmos* diríem ara que per a *colmo* de desgràcies En Burguete ha vingut del Marroc més pansit que les panses malaguenyes. És un altre fracassat. Allò... ens farà passar males Pasques. I nosaltres, que les volíem felicitar als nostres estimats llegidors! No ho prenguin malament, però ens semblaria una sagnant ironia.

Ja tenim governador nou a Barcelona. És un català empeltat de madronyo...

El que no tornem a tenir és tranquil·litat.

L'Ardanaz, que començava a donar-la, ja te'ls passaports. Amb aquesta política purament pretoriana i de pandillatge, no és possible governar, ni bé, ni malament. Es va tirant com se pot. L'única esperança, diuen els desesperats, és En Merroux. *Apré moi le deluge...*

ESPANYA ENFORA

Encara Lausana i Londres. Malgrat altres succecos tan importants com l'evacuació de l'Irlanda per les tropes angleses i l'assassinat del president de la República de Polònia, Narntowicz.

Els turcs i els russos van del braç i donen fortes enrabiades a lord Curzon, qui, per altra part, defensa els punts de vista dels aliats amb braó jovençana. A fe, són admirables aquests polítics anglesos. A poc a poc van cedint els turcs; però hi ha dos o tres problemes que fan encallar el carro: la protecció de les minories cristianes per part de la Lliga de Nacions o de l'Entente; la expulsió de Constantinoble del Patriarca Ecumènic grec i de la colònia grega; la desmilitarització de zones immediates als Estrets... Per això no hi passa Turquia. Diu que l'Entente malda contra la seva sobirania de nació independent.

Els Estats Units s'han recordat que són cristians i han dit als turcs que la protecció a les minories cristianes ha de assegurar-se completament, i que el Patriarca grec i la colònia grega de Constantinoble deuen romandre en el seu lloc.

Aquest reforç dels ianquis ha vingut a hora oportuna per a decantar la balança. L'Entente guanyarà el plet amb costes, malgrat les amenaces del Govern rus, que diu no reconeixerà mai les imposicions dels alts a Turquia.

De la Conferència de Londres resulta que tot va anar molt bé; però França restà isolada, i no tindrà més remei que cedir. Alemanya obtindrà ço que equitativament demani, i per això Comissions de pèrits ianquis la tenen en estudi i cerquen els mitjans per a normalitzar la seva situació, per tal de que visqui i pagui ço que bonament pugui.

La premsa ianqui, i l'anglesa també, parla de la revisió del Tractat de Versalles que, per altra banda, temps ha van, de fet, modificant els francesos. La involucració del problema de les reparacions amb el dels deutes dels aliats entre sí mateixos, aplanar els camins de les solucions definitives que, per a tornar la pau del món, són absolutament necessàries.

El Sant Pare treballa de ferm per aquesta pau entre els homes de bona voluntat, als quals fou promesa amb càntics de glòria, ara fa 1922 anys, damunt el Portal de Betlem.

La Kalenda de Nadal

Cada jorn a l'hora de Prima, sortint ja el sol i abans de començar els quefers ordinaris, del dia, desclou la església el *Llibre auri del Cristianisme*, els *Anal·ls de la Santedat*, que oficialment es coneix pel nom de *Martirologi*, i llegeix en ell les gestes dels Martres i dels altres Sants, la festa dels quals és el dia següent assenyalada, per tal que son exemple sigui a nosaltres esperó en les bones obres, i el valer de llur intercessió ens conforti en les lluites per la virtut. Son record no és una memòria necrològica o una data funerària: el dia de la mort dels Sants és anomenat *natalici*, perquè naixen a la Glòria; raó per la qual, al martirologi millor li escauria el títol de *Llibre de la vida*, on s'hi escriu el nom dels membres de Crist que vivint aquí en la terra vida divina, n'han trobada després la plenitud en la pàtria benhaurada, i se'ns proposen com espill en nostra vida militant.

En les festes principals del Senyor, la Església es recorda que és Crist la font i l'autor d'aquesta vida que en els Sants ha donat el fruit del martiri, o la flor exquisida de la puresa, i també la mística espina de la penitència heròica, i per ço fa precedir son anunci al de tot altra festa aquell dia assenyalada. Ordinariament el preconi és curt. "*Dominica primera de l'Adveniment de Nostre Senyor Jesucrist.*" — "*Festa del Santíssim Nom de Jesús.*" — "*En aquest dia que ha fet el Senyor, la Solemnitat de les Solemnitats i la Nostra Pasqua: la Resurrecció, segons la carn, de Nostre Salvador Jesucrist.*" — "*En el mont de les olives la Ascensió de Nostre Senyor Jesucrist, etc....*"

Un dia, però, la Església no s'acontenta d'un anunci tant senzill. És el dia en que el Rei dels Martres, dels Apòstols, dels Confessors i de les Verges, el Déu de sa propia Mare, apareix revestit de carn humana i fet visible a la cova de Betlem. Per anunciar aquest moment inefable de

la mitja nit de Nadal, aquella hora sagrada i silenciosa que l'Unigènit del Pare, Déu com Ell des de tota la eternitat, i home ara sense pare terrenal, surt com raig puríssim de llum del talem virginal de Maria i ve a il·luminar tot el món, la Església redacta una fórmula verament règia, que compendia la obra històrica en la realització misteriosa del temps. Veus-aquí el preconi de la festa, obra, segons sembla, d'un monjo benedictí, i que ja era cantat en aquesta forma al menys al segle novè. És el dia 24 de desembre, vigília de Nadal, a l'hora esmentada.

Més que una carta genealògica del Diví Infant, com es podria esperar, o una recensió cronològica de sa prossàpia règia, com ho fa Sant Mateu en l'Evangeli de les Matines, és el preconi de la vigília la lectura solemne dels anal·ls i crònica del Regne en el moment en que el Príncep apareix coronat i amb centre real davant son poble. L'inici i la fi del protocol ens donen un alt sentit i forta impresió d'eternitat: *In principio creavit Deus caelum et terram...* després: *Jesus Christus aeternus Deus...*; Déu regna en la eternitat. El que ve ara i n'anuncia sa pròxima visita és

CATALUNYA SOCIAL

QUE ENARBORA DAMUNT LES
LLUITES HUMANES LA BAN-
DERA ALLIBERADORA I FLA-
MEJANT DE L'ESPIRITUALITAT
CRISTIANA, AVUI QUE L'ES-
GLÉSIA COMMEMORA EL NAI-
XEMENT DE JESUS INFANT,
GUIATGE I LLIBERTADOR ES-
PIRITUAL DE RACES I POBLES.
TREMULA D'EMOCIO, ES VES-
TEIX DE FESTA I DESITJA A
SOS LLEGIDORS UNES BONES
FESTES DE NADAL

aquest mateix Déu davant del qual passen els segles, i enc que els anys es comptin per milers, aquests i la terra, després d'innombrables transformacions podran desaparèixer, mentre Ell serà encara en el moment primer de la plenitud immutable de son ésser. *Jesus Christus heri, et hodie, ipse et in saecula...* La grandiositat d'aquest marc ens farà trobar petita la grandiosa tela en que es pinten els grans successos de la humanitat. Tota la obra de la creació del món, aquí indicada, fins al Diluvi, i d'aquest fins Abraham, d'Abraham a Moisés, de Moisés a Davit amb la època dels Profetes, i el món grec i el món romà, tot plegat no formarà més que un punt microscòpic dins el marc d'eternitat del qui essent Déu es revestirà de forma humana. Totes

les gèneres davant d'Ell talment com si no fossin. Aquestes pedres miliaries de la història humana ara retretes per la Església, i col·locades com immenses muntanyes en la successió dels segles, no pesen en la balança divina tant com un petit granet de sorra (1). Són les fites que resten marcades en el camí planer de Déu; els salts que en sa cursa gegantina ha donat fins arribar home a nosaltres (2).

Aquelles dates solemnes en la història del món podrien senyalar-se intencionadament per a fer-nos capir la unitat de l'obra redemptora. El qui ha fet aquesta creació material i visible, farà en nosaltres nova creació espiritual. El qui en la ira de sa venjança va llençar les aigües del cel per a rentar la terra, en diluvi universal, de tota abominable iniquitat, ve ara a inundar-la amb les aigües de sa misericòrdia com riu de pau. El qui, en sa omnipotència, pot fer de les pedres fills d'Abraham (3), farà que els nous creients siguin en sa descendència espiritual més nombrosos que les estrelles del firmament, i més difícils de comptar que les arenes de la mar. El qui a Moisès donà llei de temor dalt el Sinai i al poble d'Israel tragué d'Egipte, donarà ara nova llei d'amor, i per Ell celebrarem Pasqua eterna en la deslliurança del pecat i de la mort. El qui, Senyor de Davit, a ell jurà descendència en son tron, apareix ara fill de Davit segons la carn, i formarà aquí a la terra el chor de la lloança agraïble a la Trinitat Augusta. El que als homes constituí profetes i reveladors de sos designis, ve a complir les profecies sense presses i en son propi temps assenyalades. El qui escullí un poble en heretatge i d'ell prengué naixença, farà dels grecs i dels romans, impurs fins aleshores, son poble d'adquisició, reial sacerdocí, gent santa: esborrarà la distinció de grec i de jueu, i cridarà als gentils a dins l'Església, son regne espiritual. El qui és Príncep de la pau, i en ses mans es muden i canvien els Imperis, i davant seu passen els temps i les edats, i mil anys són com el dia d'ahir que ja no és, tenia preparades ses vies i escollits dies pacífics, símbol de la pau eterna que als homes ve a portar.

A l'arribar a aquesta data la parla de l'Església s'amoroseix i pren en sa boca el nom dolçíssim de *Jesús, el Crist, Déu etern, Fill de l'Etern Pare*. Insisteix en els títols del *Infant*, profetitzat d'Isaïes com *Salvador*; del *Crist*, ungit *Sacerdot*; de *Déu*, a qui s'ha de reparar la ofensa del primer home; del *Verb*, que pren en sa persona la nostra reconciliació. Crist Jesús—

giu,—*mundum volens adventu suo piissimo consecrare*, volent consagrar el món amb son piíssim adveniment, Crist, l'ungit, el Sacerdot etern, ve a fer de la terra un temple on s'immoli Hostia pacífica, i porta per a aquesta consagració divina crismes de gràcia i de misericòrdia infinites. Ha consagrat primer el tàlam virginal de Maria, per obra de l'Esperit Sant, i transcorreguts nou mesos d'aquesta primera estada, vol ara vessar sobre la terra el bàlsam de son amor, naixent a Betlem de Judà.

"Ve el Senyor—diu Sant Bernat—amb salvació, amb bàlsams, amb glòria: car Jesús no és sense la salut, ni Crist sense la unció, ni el Fill sense la glòria, glòria del Pare. Respireu, miserables, ve la vostra deslliuració: aixequen-vos, malalts, truca a vostra porta el metge celestial: alegreu-vos els qui cerqueu la glòria, baixa a vosaltres el qui us farà hereus del regne celestial" (4).

Feta tota aquesta llarga narració, la Església anuncia cada any amb nova joia la *Nativitat de Nostre Senyor Jesucrist segons la carn*.

Un text tant excepcional per son sentit històric, teològic i místic com és el de l'anunci d'aquesta solemnitat, devia anar acompanyat de cerimònies també excepcionals. La vigília de Nadal ja des de Laudes és una pregustació de la festa de l'endemà; però és a l'hora de Prima, quan té lloc el cant solemne del Martirologi o Kalenda, on s'hi troba la nota més característica. Es quan el sol ens envia sos raigs prime-rencs, és el moment en que l'Església expectant, ja ben segura d'aquella llum esplendorosa vista en llunyania el primer diumenge d'Advent, quan ella exulta en esperit i a tothom fa sabedors del jorn memorable que s'atança.

En algunes catedrals i monastirs es convocava a aquesta cerimònia amb sò perllongat de la campana grossa, per tal que tots s'animesin assistir a la bona nova que s'anava a comunicar. A l'entrar al chor, o sala capitular, el Cantor Major, revestit de capa pluvial i acompanyat d'acòlits amb cirials i del turiferari, troba ja el lloc adornat amb luxosa alfombra, damunt la qual hi ha el faristol amb el llibre del martirologi. Quan l'orgue prengué a la Església un ofici tant important com el que ara té, solemnitza també amb sos majestuosos acords els moments en que el Cantor feia sa entrada i incensava aquelles pàgines que contenien paraules tant rublertes d'encoratjadora alegria.

Dret tothom i el cap descobert, comença el cant amb tò senzill, narrant les grans èpoques del món.

(1) Isaïes XL, 15.

(2) «Llibre dels Càntics», II, 8.

(3) Matt., III, 9.

(4) Sermó de la Vigília de Nadal.

Peró a l'arribar a les paraules "in Betlehem Juxta nascitur ex Maria Virgine factus Homo", el cantor agafa un tò brillant, i els assistents s'agenollen. Antigament, i encara es fa avui dia en molts de nostres monastirs benedictins, quan es canten les paraules "Nativitas Domini Nostri Jesu Christus secundum carnem", que segueixen a les precedents, no solament resten agenollats, sinó que es postren enterament a terra, mante-

nint-se així bona estona, mentre el Cantor, terminada la llegenda, també s'agenolla reverent.

De genolls a terra, acotat el cap, i el cor agraït, és l'actitud més noble, més pròpia nostra a l'escoltar la paraula missatjera de la misericòrdia divina: Jesucrist, Deu etern, Fill de l'Etern Pare, naix de Maria Verge, fet Home, a Betlem de Judà.

GREGORI M.ª SUÑOL, O. S. B.

La nit de Nadal

La nit de Nadal n'és nit d'alegria: malaventurat qui trenca aquest ritme de tants de segles; ai dels qui en nit tan venturosa són causa de pertorbació i dol: la maledicció dels llavis desolats caurà damunt llurs caps; no fruïran d'aquella pau anunciada pels àngels en tan excelsa nit. "Pau en la Terra als homes de bona voluntat" que quiscú es pregunti, esbrini els fons dels seu esperit; si la seva voluntat és bona, si cerca el bé del germà o serva la mala passió, cal esbrinar-ho bé; no fos cosa que sia exclòs d'aquesta pau angèlica. La Pau! màgica paraula; la pau, vestibol de la Glòria!; quan la gaudim aquesta pau interior, tenim quasi el Cel a la Terra. *Pax vobis*, digué Jesús al entrar al Cenacle boi ressucitat; *Pax vobis* es diu cada dia en el Sant Sacrifici; pau del cor o sia esperit sense neguits, sense temors, esperança lluminosa, confiança absoluta, serenitat integral, absència d'odi, amor sense passió, dolcesa inefable... La promesa de nit tan venturosa la refem d'any en any a través de les centúries; ai dels que trenquen aquest celestial ritme! Llars desolades per l'ambició i maldat humana, en mig de vostres llàgrimes i anyorances alceu els ulls als celestials voladors com feren els humils pastors, i seguïu-los fins a cercar la deu de la Santa Pau; en aquella Santa Cova de Betlem tènueament il·luminada per senzill gresollet hi trobareu aquell Infant diví pobrement embolcallat, aquella Verge radiant d'humilitat i aquell sant varó fidel i sumís; allí regna sublim quietud, la pau típica, sant encantament; l'aire vibra subtilment pel suau remor que ix dels llavis fervorosos; els ulls clavats en el diví prodigi ploren silenciosos llàgrimes de suavitats noves.

El Pare ens ha enviat al Fill; ha enviat el Fill a la guerra! ho sentiu, pares que ploreu?; el Pare celestial, verdader pare, enteneu-ho bé, ha enviat al seu Fill a la guerra, l'ha enviat amb la senzilla armadura d'home passible; donarà la gran batalla sense altra arma que el sofriment silenciós, aquesta lluita formidable acabarà amb la mort. Ell s'hi avé, es cert, però el Pare l'entrega, també és cert. En aquesta lluita cruenta i gloriosa hi intervé una dona; voluntaria accepta el càrrec; la matèria passible es confecciona amb la sang d'aquesta dona admirable; és una verdadera, amorosa, autèntica mare, i també entrega el fill per a sacrificar-lo; fixem-s'hi bé, entrega el fill de ses entranyes; per què tota aquesta tragèdia? per la Pau anunciada i promesa en tan santa nit. És a dir, doncs, que aquell Pare celestial, aquell Jehovà aterrador ha preparat aquesta gran complicació per a lligar el braç de la seva Justícia, a canvi sols de la senzilla bona voluntat. Alegrem-nos, amics. Tenim confiança en el Fill perquè ha esdevingut germà; tenim gran confiança en la Mare perquè és tota humana, i doncs amb el Pare, què hem de tenir? El Pare que entrega, el Fill que s'immola i l'Esperit Sant que l'encarna, qui és més? Oh Trinitat Beatíssima, un sol Déu en tres persones obrant meravelles per la pau eterna dels homes! Sies de tots estimada i venerada. Descansi la Humanitat viadora amarada de bona voluntat en el vostre Si, com descansa confiat el nin venturós en la falda de sa mare, ja que fins la finesa del vostre amor ens ha fet donació per a major confiança nostra de la falda amorosa de Maria.

JOAN LLIMONA

Jesús i les parles humils

Ningú gosarà negar que Jesús sigui el Mestre, mestre universal i suprem — és el Verb fet carn — a qui podem i devem tots imitar. I encara que Jesús s'ens manifestés especialment mestre de les coses que es referien al seu Pare i al seu Regne, la seva vida íntima i el seu conviure amb el medi social polític que l'envoltava, no deixa pas de tenir per tothom el sentit d'una lliçó, donada al món, com qui diu de pas i de retruc.

A nosaltres, poble lingüístic mediatitzat per altres llengües — francès i castellà — que voldrien absorbir-nos, ens és plaent la conducta de Jesús. Semblaria molt natural, ja que Jesús venia per a fer-se entendre i predicar a tots els pobles de la terra la seva doctrina salvadora, que el Fill de Déu, en posar-se en contacte amb els homes els quals venia a redimir i ensenyar, que hagués parlat amb la llengua dels llibres i dels savis, el grec, o al menys amb la llengua dels forts i poderosos, el llatí, i no fou així: Jesús predicà al poble, i a les Sinagogues, vora la platja i a la marginada d'un riu, des de dalt d'una muntanya o entrat dins d'una barca, *en galileu*, la seva pròpia parla nadiua, parla de pescadors i humils terrassans, que no era l'hebreu, la llengua dels llibres sagrats, ni arribava a un aremeu ni caldeu perfectes, sinó amb una barreja syrio-caldaica, forma dialectal, desprestigiada i avorrida dels lletrats i els forts, i, amb aquesta mena d'expressió, en semblar tan impròpia per a recrutar intelligències, Jesús, el Verb etern, la Saviduria del Pare, predica el seu Evangeli i salva el món.

Aquella humil forma dialectal que emprà Jesús, per a convertir el món, ha desaparegut o s'ha transformat en altres llengües de faísó semítica, però no ha desaparegut la força de penetració pacífica amb que conquista, a través de les centúries, la paraula viva de Jesús, àdhuc guardada en els llibres

o en la tradició, i tampoc s'ha fos, malgrat els anys, la lliçó viva que ens don el diví Mestre sobre la llengua que es oportú usar, quan se tracta de parlar a l'ànima i salvar el poble.

I aquest fet tan senzill i tan trascendental de no usar Jesús en sa vida mortal, que sapiguem, ni la llengua santa, ni la llengua sàvia, ni la llengua dels forts — hebreu, grec, llatí, — sinó el rústec parlar de la gent que l'envoltava, l'humil dialecte del seu país, és el que ens ha d'encoratjar a nosaltres, *catalans i cristians*, a seguir parlant, sobre tot quan es tracta de parlar de dret a les ànimes, la mateixa llengua amb que s'expressa el poble que ens envolta, l'humil parla del lloc de nostra residència, la qual, certament, no és el llatí, ni el francès, ni el castellà, ni l'esperanto, ni tan sols el català literari de les centúries passades, o l'artificiosament conjuminat per quatre poetes i retòrics, sinó en el català *que ara es parla*, exempte, emprò, de tota baixesa, grolleria i turpitud, enfortit per la claretat que dona una recta construcció, i suavitzat per l'unció que hi posa en tota paraula càlida la vivor d'un esperit pietosament abrandat.

No hem d'ésser, amb això, més mestres que el Mestre. Si Jesús no va anar a Grècia, ni a Roma, per a parlar en grec o en llatí als jueus, no ens hem de proposar ara nosaltres predicant al poble català — llevats dels qui parlin altres llengües, — en altra llengua que la seva, per petita i ínfima i avorrida i opresa que ella sigui. Ens basta, en això, per a saber que obrem bé, seguir l'exemple de Jesús.

IVON L'ESCOF

EL RÚSTEC VILLANCET

Una estrella cau al prat,
una flor s'ha esbadellat,
tot belant juga el ramat
amb la rossa macaruia.

Al·leluia, cor lassat!

Al·leluia, món gebrat!

Al·leluia, Déu és nat!

Al·leluia!

Cap herbei té tremolò,
ni cap deu fa el ploricó;
no hi ha fred ni tenebrò,
que un pas d'ala se n'ho duia.

Al·leluia, en tot recó!

Al·leluia, en el doló!

Al·leluia, al pecadô!

Al·leluia!

A Betlem van els infants
i els amics dant-se les mans
i els promesos i els germans
i la vella en sa capuia.

Al·leluia, vianants!

Al·leluia, en nostres cants!

Al·leluia, catalans!

Al·leluia!

JOSEP CARNER

Conte de Nadal

La nit meravellosa

Cada mati vora la font de les rouredes es reunien els pastorets de la rodalia. En el gran silenci de les muntanyes els petits pastorets, parlaven a poc a poc estenent la mirada damunt dels camps que verdejaven planures enllà sota del sol brillador. El vent lliscava pel bosc i sorollava lleugerament les branques dels arbres i feia tremolar els brins d'herba que encatifaven els camins. Els ocells en la gran quietud de la muntanya saltironejaven de branca en branca i alçant el cap diminut i bellugadís com si volguessin copsar una mica de lluna i una mica de flaire, es posaven a cantar joiosament, amb una alegria que trencava el cor.

Els pastorets seien damunt la flonjor de l'herba a l'entorn del ramat que s'escampava ça i enllà. Arribà l'hivern i les fulles dels arbres rodolaven pels camins solitaris. La neu blanquejava al cim de les altes muntanyes i les boires enfosquien el bosc. Els petits pastorets parlaven de la festa de Nadal que s'apropava. Un vell pastor els contava rondalles meravelloses, i els parlava de l'Infant Jesús amb una gran tendresa. El més petit dels pastors, era un vailet que estimava molt al bon Jesús. I quan el vell pastor els deia que els primers que veieren les resplandors del cel i els àngels que anunciaven el seu naixement, foren els pastors, donava gràcies a Déu d'haver-lo fet pastor. Els seus companys li deien Espurna. Certament li esquia aquest nom, car era petit i bellugadís.

En arribar a casa, una cabana pobre i humil arracerada a la muntanya, va dir a la seva mare: aquest any com que ja soc gairebé un bordegàs, voldria anar a missa de gall. La mare esclafi a riure. Es clar com que ja es tot un home, ja li podem donar la clau de casa.

—Si que soc tot un home, exclamà el vailet, posant-se seriós i mirant fit a fit la seva mare. Soc petit, però molt entenimentat.

—Que no ho sents, Joan, digué la mare al seu marit que estava arrupit vora del foc amb la grossa pipa als llavis. Diu que ja es un home! mireu que es plaga aquest vailet. Que no veus que ets massa petit per anar sol per aquest camins de Déu, amb un

fred que glaça la sang... Que no saps que el bosc es plé de llops que tenen fam i que a la nit davallen del cim a devorar les ovelles... Pobre de tu que et trobessin.

—Poc em fan por els llops, exclamà el vailet.

—Mireu el valent, digué el pare, fent una riallada. Es a dir que no et fan por els llops? Essent així li haurem de donar la clau de casa i deixar-lo anar a missa de gall.

El pobre vailet se'n va anar a seure a un recó de la cambra i la seva mare compadida li va dir: si el teu pare pogués sortir de nit, aniríem a missa de gall, però com que és malalt, hem de romandre a casa. L'any vinent si Déu vol, anirem tots tres a adorar l'Infant Jesús.

* * *

Arribà plena de resplandors i de misteri la nit de Nadal. Els estels brillaven enllà de l'infinit, tremolant de fred, i la boira lliscava arran de les muntanyes com un vol d'àngels. En el silenci de la nit es va sentir el cant estrident d'un gall, com un toc de clarí. El pobre vailet obri lentament la finestra de la seva cambra i arrapant-se a les pedres baixà al camí. Déu meu! quina quietud i quin silenci! Els camins eren entenebrits i els arbres prenien formes monstruoses. De vegades el vent sorollava els arbres, i es sentia una remor que feia basarda. El pobre vailet, tan valent i coratjós quan el sol inundava el cel de llum i daurava totes les coses, ara davant de la fosca i sota el brill tremolós de les estrelles, tremola de por. Cal fer el cor fort es va dir, i arrencà a córrer bosc endins. Quan ja feia bella estona que caminava, va sentir una remor dins de la bardisses. Serà un llop, pensà el vailet... No; era el vent. Quan arribà a l'església els ciris de l'altar ja flamejaven. Es posà en un recó del temple perquè ningú el veiés. Començà la santa missa i dalt del chor un estol d'homes de la pagesia, es posà a desgranar cançons nadalenques. Oh! com les escoltava embadalit el pobre vailet aquelles cançons que us entren cor endins i parlen de pastors i d'estrelles i d'herbes que fan bona sentor. En arribar al moment més solemne de la missa, el vailet va agenollar-se devotament, i en la blancor del pa eucarístic que el vell rector alçava enlaire amb les mans tremoloses, hi va veure somriure l'Infant Jesús amb una gran tendre-

sa.. El petit vailet va restar tot meravellat davant d'aquell gran miracle.

Quan la missa fou acabada, el vailet abandonà ràpidament l'església per tal de no fer-se ovirador. Les estrelles seguien brillant en la gran planura del cel. Arrencà a córrer bosc endins fins arribar a la cabana. S'arripà a les pedres i oh dissort, la finestra havia estat tancada. Que faré en mig d'aquesta fosca? No molt lluny d'allí hi havia una petita cabana que servia de soplug als pastors. En aquell racer, pensà el vailet, podré passar la resta de la nit. Quan feia poca estona que jeia damunt de la palla, sentí uns udols que espaordien. Era un ramat de llops que s'apropava. Bon Jesús, exclamà el vailet, no m'abandoneu! Que no em vegin els llops que s'acosten. Aquests seguien udolant feréstegament. No trigaren gaire a arribar a la porta de la cabana. Quan anaven a entrar fent grans udols, el vailet s'incorporà i digué: Jesús, tingueu pietat de mí. De sobte es va veure una gran resplendor i va aparèixer un infant, lluminós com un astre. Els llops fugiren espaordits i es varen dispersar pel bosc. Que no em coneixes, digué l'infant nibat de llum?

—Mai he vist un infant tan gentil com vos, respongué el vailet. Qui, sou que teniu uns ulls tan brillants i sou de mena tan graciosa?

—No em coneixes, encara? No m'has vist fa poc somriure en mig de la blancor del pa eucarístic? Soc l'Infant Jesús.

—Oh! senyor! Prou m'ho deia el cor que ereu el fill de la Verge Maria.

—No em volies veure? Ja estic, doncs, al teu costat.

—Per què us mostreu, Senyor, davant els meus pobres ulls?

—Perquè m'estimes i perquè la teva ànima es asserenada? Si el teu cor fos impur, ara no em veuries.

—Tots els que son purs us veuen?

—Sí. No em veuen com tu em veus ara amb els ulls materials, però si dins de l'esperit hi porten una mica de claror, em poden veure amb els ulls de l'ànima.

Varen sortir al defora de la cabana, i oh! miracle, les estrelles s'havien fos i brillava el sol en la gran blavor del cel. Els camins eren perfumats i els arbres verdejaven com s'hi hagués arribat ja la primavera. Ocells de plomes virolades volaven ça i enllà del bosc, refilant molt dolçament. Les bardisses es convertien en rosers i en cada branca

esclataven les roses multicolors i d'una olor embriagant. Oh! que era bella la terra! Les neus s'havien fos i l'aigua cantava muntanya avall teixint randes d'escuma.

Senyor, digué el vailet, s'ha allunyat ja l'hivern fret i trist que despulla els arbres i glaça l'aigua de les fonts i embolcalla les muntanyes amb mantells de boira?

—Allà on Jo soc hi ha la primavera. L'hivern és la mort i Jo soc la Vida. Si m'estimes, el teu esperit serà alegre com aquests camps inundats de llum. Podran caure les fulles dels arbres i glaçar-se les fonts, però si m'estimes a dintre el pit hi portaràs la primavera.

El bon Jesús i el vailet anaven caminant bosc endins i s'aclarien els camins i els arbres es vinclaven. Sempre que et trobis en perill demana el meu auxili i seràs ajudat, però no oblidis que els impurs no són amics meus. Dites aquestes paraules l'Infant Jesús s'envolà al cel com un núvol blanc i els aires es varen perfumar.

* * *

—Que és extrany que el noi no es llevi, digué el pare del vailet a la seva dona. Els altres dies a aquesta hora ja era llevat.

—Deixa'l dormir, respongué la mare amorosament. Avui és festa i bé pot mandrejar una estona més. El fred és viu i le neu blanqueja les muntanyes.

El pare i la mare, veient que no es llevava, anaren a la seva cambra i li varen dir: Noi, no saps que avui és Nadal, i hem d'anar a missa?

Mare, mare, digué l'infant obrint els ulls i abandonant el món de la fantasia: he vist l'Infant Jesús. Quin somni més bonic que he tingut, mare meva!

Obrí la finestra de la seva cambra, i va dir als seus pares: Mireu quin cel més blau i quins arbres més verds! No sentiu perfums de roses?

Però què dius fill meu, digué somrient la mare! Encara tens el cor adormit. No veus que està nevant i que els arbres estenen les branques nues!

El vailet ho veia tot bonic perquè estimava el bon Jesús i dintre el pit hi portava la primavera... Besà el pare i la mare i en mig d'un borralló de neu blanc com el pa eucarístic que blanquejava darrera els vidres li semblà veure l'Infant Jesús que l'esguardava somrient.

J. CIVERA I SORMANI

Una nit a Betlem

La nostra excursió a Hebron, la ciutat musulmana de Palestina, començava de tenir un fatal desenllaç. Una recomanació eficaçíssima del coronel Storrs, Governador de Jerusalem, ens havia franquejat l'ingrés a la famosa Mesquita, impenetrable als cristians, on foren sepultats els grans Patriarques de l'Antiga Llei. Aquest privilegi raríssim ens feu suspectes als fanàtics habitants d'Hebron, una de les quatre ciutats sagrades de l'Islam. Un estol d'aixebrats ens seguia cridant-nos despectivament "Nazarens" i fent obligatoria la nostra sortida. Amb el cor apenat per l'ambient hostil d'aquella ciutat abans tan gloriosa, donàrem una darrera mirada a l'"Haram el Jhalil", recinte sagrat que guarda les cendres dels Patriarques i ens dirigírem presurosament cap a Betlem.

Això era el cap tard del dia 14 de Setembre d'antany. Ja passat Mambre, el sol se'n anà a la posta inundant les muntanyes d'aquell color grissaci, subtilment lluminós, que sembla patrimoni exclusiu d'un cel transparent com el de Palestina en els mesos tardorencs. La lluna començava elevar-se magestuosa darrera les muntanyes de Moab, pressagiant una nit esplèndida. La ciutat de Betlem situada damunt dues carenes encatifades de vinyes i oliveres, s'albirava allà lluny, resplandint encara de la incomparable tradició del seu passat. Betlem és la pàtria gloriosa d'Elimelec i Noemi, de Booz i de Obed, de Jesè i de David, de la descendència del qual nasqué el Messies, Salvador del món. El paisatge es admirable i la perspectiva vers el camp dels pastors és grandiosa. *Transeamus usque Betlehem*; anem a Betlem, deiem nosaltres com ells; i guiats amb l'estrella esplendorosa de la fe, caminàvem presurosos per contemplar les bel·leses inefables de la ciutat dels idilis. Si a Hebron tot parla d'hostilitat i fanatisme musulmà, a Betlem tot parla "de vida, d'alegria i de tendresa".

En arribar a la ciutat tot semblava anar d'una placidesa silenciosa. Una nit de lluna plena tornava majestuós i emocionat aquell silenci. Inundats d'una santa alegria entonàrem el càntic: *Adeste, fideles, laeti triumphantes*, que és l'himne litúrgic de la nit santa de Nadal. Tot el nostre daler era visitar la santa Cova i retre efusiu un acte

d'adoració a Jesús Infant. Arribàrem a la carena oriental i, entre els blocs feixucs d'una Basílica, en la cavitat d'una Gruta profusament il·luminada, sota l'ara d'un altar de construcció simplicitatíssima, veierem una estrella de plata daurada i una inscripció que revela el sublim misteri que en aquell lloc es verificà. *Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est*. Aquí nasqué Jesucrist de Maria Verge. Aquestes paraules recorden tot el prodigi d'una Verge feta Mare i d'un Déu fet home. La impressió que el fidel experimenta és visiblement emocionant i profunda. A la llum misteriosa de 53 llanties que cremen, dia i nit davant l'altar i el pessebre, en el silenci pregon d'aquell recinte sagrat on només s'ou el pietós murmur de les pregàries dels fidels, vinguts d'arreu del món, l'esperit es sent transportat a aquell moment històric i culminant en què el Fill Unigènit devallà a la terra per a portar la vida al món; i creu percebre encara l'harmonia suau d'aquell himne angelical: *Gloria in excelsis Deo* "Gloria a Déu en les altures i en la terra pau als homes de bona voluntat".

* * *

Cada any, en la nit augusta de Nadal, la Església santa ens recorda tan consoladores paraules. Ens convida a donar glòria a Déu qui està en les altures, per això com la Encarnació de Jesús ha manifestada la bondat de Déu als homes, i la divina Majestat ofesa va a trobar una reparació condigna. Ella ens recorda que la vinguda de Jesús ha portat la pau als homes, reconciliant-los en Déu i unint-los amb els vincles suaus d'una caritat fraternal. Ens fa avinent, però, que no tots els cristians reben aquesta pau que significa l'abundància de tots els béns, sinó tan sols els homes de bona voluntat, és a dir, els qui despresos de totes les afeccions terrenes, esperen ansiosament la vinguda de Jesús dintre el llur cor. A aquests, únicament, els serà revelat l'adorable misteri de l'Encarnació. Solament els pacífics participaran dels beneficis de la Redempció messiànica; ells només seran nomenats fills de Déu.

PERE GINEBRA.

UN PROBLEMA D'ARA

El control obrer

I

En què consisteix?

Sembla que el Sindicat Unic (i qui sap si els que no hi pertanyen també) es disposa a començar una campanya pe va arribar a l'implantació del control obrer en l'indústria. El Sindicat ha llençat la nota i la Federació Patronal l'ha recollida totseguit, ha tingut un moment d'extremament, i de seguida ha pres precaucions enfront de la campanya que s'acosta.

Nosaltres, situats en un pla completament allunyat d'una i altra posició, discorrerem uns dies sobre un problema tan interessant com el del control obrer en l'indústria, senyalant certes intervencions d'Estat i el resultat de quiscuna iniciativa privada, sense que en aquests articles ens proposem altra finalitat que la de vulgaritzar fets i dades de legislació d'ací i d'allà sense tan sols fer exposició de criteri per banda nostra.

* * *

Comencem per dir que els termes control obrer no volen dir direcció obrera. La paraula control implica una idea de intervenció, de cura, però no una idea de direcció exclusiva. Un autor francès diu que el control obrer no significa que'ls obrers vulguin venir a substituir els patrons, imposar-los la seva voluntat i instaurar la dictadura del proletariat allà on ara hi regna exclusivament el cap d'empresa; encara que, entenguis bé — afegeix — tampoc significa solament que el personal d'una empresa hagi de tenir sols el dret de mirar, la facultat de documentar-se sobre el que passa en el treball, el dret de presentar reclamacions i formular queixes. Entre un i altre extrem es troba el veritable concepte del control obrer, que pot definir-se amb en Picard com el dret de participació dels obrers en la gestió de les empreses.

I com aquesta participació en la gestió pot revestir infinites modalitats, nombre indefinit de formes, d'aquí que'l control obrer sigui aixímateix cosa variadíssima segons els llocs i les lleis. De vegades el control resta limitat a una intervenció en la gestió de questions obreres (i de vegades a quiscuna entre aquestes); de vegades les atribucions son les que corresponen a un veritable Consell o Comitè de direcció amb tots els poders del mateix; altres vegades es limitarà a un treball de senzilla consulta per a emetre l'opinió obrera en els problemes que a la mateixa puguin afectar; i, darrerament, hi haurà ocasions en que el control s'extendrà a només tenir dret a notícia

de la marxa en general de l'afer, els seus supostos, els seus comptes, els seus programes de mutacions pel pervindre, etc.

Però, en definitiva, sigui qualsevulla el concepte en que el control obrer es tingui, sempre significarà el mateix una participació d'autoritat per als obrers de l'autoritat que avui per avui és solament reservada als patrons.

I està clar que aquesta varietat dimana del concepte de control obrer, es trasllueix també en l'adopció de formes per a la pràctica del mateix, i segons quina sigui la forma adoptada seràn els consells delegats, constitució del organisme director, etc. que s'estableixin.

* * *

Quin és el pensament que s'adueix per a trobar una base de dret al control obrer?

Es evident que els obrers es llençen a la petició del control perquè creuen amb ell obtenir l'aconseguint d'un dret, dret que resulta, segons ells, del mateix exercici del treball. Es consideren ells com a autors de la prosperitat del negoci (quan no es consideren com a única causa de la seva marxa i del seu bon resultat i dels guanys del mateix, segons el marxisme) i fer això demanen una participació en la gestió de la direcció.

Hi ha patrons que cerquen mitjançant el control obrer la pràctica d'un ideal de justícia, ja que essent el treball un factor de la producció com ho és el treball i la tècnica, no hi ha perquè exclur-lo (dinen) de la direcció de la mateixa.

I són altres els patrons que van a l'establiment del Control per esperit utilitari, això és, per a interessar els obrers en l'obra conjunta de la producció, estimular així l'esforç dels mateixos i fer que's prenguin com a cosa pròpia la prosperitat de l'empresa.

I, darrerament, són molts els que no troben fonament racional ni jurídic al control obrer, s'oposen resoltament al mateix, i li retreuen com a defectes l'atac al dret de propietat del patró, el seu origen revolucionari (especialment a Rússia i a Alemanya, encara que no a Noruega, Inglaterra i alguna nació d'Amèrica), el seu fracàs absolut en alguns indrets, especialment a Rússia, etc.

De tot hi ha. Però és evident que els assaigs de control són molts ja en el món, i que, per tant, no es pot passar a ulls clucs vora el problema. Primer en la legislació, i després en els fets veurém molt rapidament el que s'ha fet en diferents països, i potser això, junt amb la realitat social del nostre, ens donarà alguna idea útil per quan el problema s'hagi de resoldre a casa nostra, si el cas arriba.

JOSEP M.ª GICH

Mai més vells!

Quan la humanitat tenia dos mil anys, no cubria encara tota la terra, no havia complert el fi que en la creació Déu li havia imposat quan va dir a Adam i Eva tot just sortits del seu poder creador: "Creixeu i multipliqueu-vos i ompliu la terra" (Genes. I, 28). La humanitat, però, que estava encara en la infància per la seva edat, era ja vella i caduca per haver-se apartat d'Aquell que té poder de donar una joventut perpetua, havia esdevingut un instrument inútil i Jehová, com bon agricultor, la va podar terriblement amb el diluvi universal no deixant-li sinó un cap, la família de Noè.

I va repetir a la família de Noè el mateix manament: "Surt de l'arca... i entreu a la terra, creixeu i multipliqueu-vos damunt d'ella" (Genes. VIII-17).

Passaren uns quants mils anys després del diluvi, no s'havia encara complert tota la llei del progrés, la vida de la humanitat era encara vida d'infant, el seu esperit, però, era ja vell altra volta. L'idolatria, l'error i el vici fan tornar xarugues les societats.

Déu, que havia donat paraula de no enviar altre diluvi com aquell dels temps de Noè, va voler que es renovés la joventut de la societat humana amb una transfusió de vida divina.

"El Verb es va fer carn i va habitar entre nosaltres."

D'aquella data ençà una onada de joventut ha envaït la terra, onada que és cada any renovada, de manera que la transfusió sobrenatural de vida divina dura i perdura a favor de tothom que's posa a l'escalf d'Aquell que és la resurrecció i la vida.

Mal blanquegin els cabells damunt la nostra testa, mal la malícia del món hagi contaminat el nostre esperit, mal les passions incircumcisses hagin pogut rompre l'elasticitat dels nostres nervis i la frescor de les nostres sensacions, tenim a mà una medicina segura contra totes les xacres de la senectut espiritual.

Anem a Betlem!

Si escoltem bé sentirem les cantúries angèliques, que inviten a tota la humanitat a donar glòria a Déu i a posar pau a la terra, i els àngels no es fan mai vells, són sincers i sencills.

Si guaitem bé, veurem els pastorets ingènuos obsequiant a Jesús amb la seva sinceritat, simplicitat i modèstia, caràcters immanents de la joventut.

Si esperem un poc més, veurem arribar als Reis d'Orient passejant la seva ingenuïtat per la revellida Jerusalem i preguntant candorosos com uns nens a Herodes: "On és que ha nascut el rei dels Jueus".

Darrera d'ells seguirem nosaltres i portats per l'estrella farem cap a l'altar i verament menjarem en l'Eucaristia a Jesús Infant, imaginant-nos que ens ve allargat per les mans de Maria Verge, essent-hi present Sant Josep.

I la transfusió quedarà feta: plorarem com infants i dintre d'aquell ambient i amb Jesús dintre de nosaltres ens sentirem, per miracle, plens de sinceritat i simplicitat i puresa i modèstia... i esdevindrem infants.

I, si volem, mai més tornarem a ésser vells. Amén.

JAUME RAVENTOS

♦♦

Presentiments de Nadal

Pastoret de la contrada,
que'm dieu d'aquesta nit?
—Que un misteri indefinit
ara abriga l'estelada.

Es tremolosa de fred
avui cada estrella bella:
veis aquella, veis aquella
que par que contí un secret?

La nit es plena de Déu.
Un núvol per les muntanyes
porta en ses verges entranyes
la castedat de la neu.

Quina olor de primavera
fa l'atmetller vigilant
quí ja ha oberta sospirant
i tendra sa flor primera!

Allà baix, l'aigua que plora
corrent en sèquia distant
sentiu com estrafà el plant
d'un infantó nat de l'hora?

Talment així ploraria,
en sa nua tremolor,
si en boal o en establia
un Infantó nos naixia,
nos naixia un Rei-Pastor.

LLORENÇ RIBER PVRE.

PAGINA BLANCA

Un Asil que no cobra del joc

L'Asil de Pobres de St. Vicents de Paül, d'Hostafranchs

Vigília de Nadal, fa de bon escriure parlant d'una benemèrita casa de beneficència de Barcelona que no s'ha volgut contaminar amb els diners del vici. Això sol ja és un títol de simpatia, i nostres lectors sentiràn sens dubte per una institució no maculada per l'or fastigós de la ruleta, el més viu i legítim aprecí. Es tracta d'un asil que s'acosta a la mitja centuria: es una obra venerable, doncs, per distints conceptes. Fundat fa quaranta sis anys, o sigui en 1876, la seva antigüetat és tan respectable com la seva labor i missió; el bé moral i material a la gran barriada del SO. de nostra ciutat: els suburbis industrials d'Hostafranchs, Sans i la Bordeta. Amb goig prenem la ploma per a donar a les Filles de Sant Vicents de Paül, d'aquella santa fundació, de tot cor les bones festes.

La caritat bàsica d'aquest institut és l'educació gratuïta als fills dels obrers. N'acullen de 600 a 700 entre nois i noies, a tots els quals s'els dona ensenyança de pàrvuls i elemental. L'escola femenina data de l'origen de la casa, creada que fou per a aixoplugar i educar les noietes de famílies treballadores que voltaven per aquells carrers, mentres pares i mares eren a la fàbrica. La masculina, és més recent. S'instal·là en 1908, amb el bell nom d'*Escola de Jesús*. Allí els instrueixen i els preparen per a la primera Comunió, i es sembla aixís en els futurs obrers i obreres d'aquell districte la llevar benèida que ha de resisitir a tanta cogula com els hi serà a plenes mans tirada. Quan hom veu d'una banda la devastació moral i religiosa de l'esperit de tants operaris i d'altre banda l'inferència de tants amos, que poca cosa fan per a la salut espiritual dels primers, hom no pot menys d'enrecordar-se dels asils dels barris industrials, sovint desatesos i menyspreats per part dels qui mellor deurien i podrien ajudar-los, i que no obstant són una diga preciosa sense la qual la malura revolucionària seria força més terrible encara del que és. Poques obres cristianes hi han avui d'utilitat més urgenta i més asenyalada que l'evangelització de les famílies de treballadors i

que la educació religiosa de llurs fills que formaran les masses obreres de demà.

Al costat dels infants, els vells. Fa quaranta anys, que es dona a 25 ancians el dinar del mitgdia; a n'ells i a altres malalts pobres s'els assisteix també a domicili; s'els hi porta aliments i remeis. Aquest servei de malalts, dit de la Visita Domiciliària, signé fundat amb el del menjar dels avis, l'any 1882. L'irradiació espiritual que la visita dú a les llars obreres, constitueix un dels aspectes més formosos del bé que l'Asil d'Hostafranchs realitza.

Coopera feliçment a n'aquesta irradiació benèfica la Obra pia de "Regularització de Matrimonis Pobres" baix l'advocació de Sant Vicents de Paül, inaugurada l'any 1879 sota els auspicis del memorable Bisbe Urquinaona. Fins a l'any 1914 s'havien efectuat, tutelats per la Obra, 1,979 matrimonis i 260 legitimacions de fills. Xifres que parlen per si soles i que són un exemple eloqüent de *sociologia pràctica*.

Hi ha també a la Casa un dispensari gratuït de medicina, on son visitats els malalts que s'hi presenten. Una farmàcia servida per Germanes complerta aquesta assistència, facilitant medicines als més necessitats.

La llista és llarga, de les obres que radiquen en el vast casal dels carrers de Lamotte i Hostals-Franchs, veritable enciclopèdia de caritat cristiana. Cal mencionar la "Germandat de la Santa Agonia", establerta l'any 1902, la qual, mitjançant la quota insignificant de cinc cèntims a la setmana, assisteix als obrers pobres en les enfermetats, procurant que no deixin de rebre, vinguda la hora, els Sagraments, i, en cas de mort, sufraga l'enterrament i el bé de l'ànima. Hi funciona també un Rober per a vestir a les famílies miserioses; la obra de les Vidues en favor de les dones pobres reduïdes a n'aquest estat per la terrible epidèmia de 1916, les quals són socorregudes amb dos quilos de pa cada setmana; el Catecisme per les dones humils casades i amb fills, i la Escola dominical i les classes de vespre per a les noies que treballen.

Per dissort dolorosíssima, una de les funcions més típiques de l'Asil d'Hostafrancs, de la qual no hem parlat encara, ha hagut de plegar, farà un any dintre de pocs dies El Restaurant Matern i Escolar allí instal·lat en 1912 per compte de la Junta de Protecció a l'Infantesa, i que cessà en 31 de Desembre de 1921, malgrat el bé immens que feia, car arriben a 70 les dones i a 150 les criatures que s'alimentaven diàriament en aquell refector, generosament administrat, a despeses de la Junta, per les benemèrites monges de l'Asil. Jo he tingut ocasió de visitar la paralizada instal·lació. Quina pena, i quins comentaris més tristos venen al cor contemplant freda la cuina monumental, apagats els forns que per darrera vegada s'encengueren l'últim dia de l'any, i buit l'espaiós i gai menjador; utilla'ge magnífic de caritat, immòbil i sense esmerç, al bell mig d'unes barriades atapeïdes de gent misera! No es trovarà la manera de que torni a actuar el Restaurant de Maternitat d'Hostafrancs? Durarà molt el que les dones i les criatures pobres d'aquells barris en passant pel carrer de Lamotte pensin o diguin: aquí dins hi han fogons i cuina i plats i taules i un menjador gran i confortable; però no hi ha menjar ni foc per a coure'l?

Ah, lectors! No sols l'almoïna no creix—parlem de l'almoïna dels justos, no de la falsa almoïna del diable,—sinó que minven les entrades en moltes cases de beneficència. No sols les despeses creixen, sinó que tant l'Estat com les corporacions, que haurien d'ajudar d'una manera més decidida l'acció humanitària de instituts aixís que tant estalvien als presupòsits públics, en lloc d'afavorir-los, ni planyen càrregues, ni mantenen anteriors auxilis. L'Asil d'Hostafrancs ha sofert un fort desequilibri per l'acció inexorable del fisc, que li exigeix crescuda contribució territorial. Es més: l'Ajuntament li donava 2.000 pessetes l'any, que suprimí fa temps, i la Diputació projecta retirar-li una mòdica subvenció de 1.000 pessetes. Tot això fa encara més heròica i meritòria l'abstenció de l'Asil d'Hostafrancs a la "sopa" malèfica del joc, mercès a l'actitut convençuda de la Superiora, la veterana Sor Paula Bayona, de llavis de la qual tinguerem el gust d'escoltar el lema que la inspira: "Ço que vé de Déu, ja em basta".

A un dels patis d'esbarjo, on juguen els infants, que és voltat d'una galeria, el mur d'aquesta està cobert de màximes en llengua catalana, religioses i morals. Una d'elles ens frapà desseguida:

"Saps la fi del jugadó?
L'hospital o la presó."

Els asils, escoles i col·legis que cobren del joc, no sabem quina lliçó deuen donar als nois respecte d'aquest funest vici. La consciència els mana damnar-lo... però la gratitud els ha de fer desitjar que es mantingui i que prosperi.

Ço que ve de Déu ja basta, a la Superiora i a les Germanes, de l'Asil d'Hostafrancs, que ofereixen en els dies actuals l'exemple preciós d'una invencible fé en la Providència. La Providència de Déu administra els bens humans per mijà de la voluntat dels justos. Lectors, feu quelcom en favor de l'Asil d'Hostafrancs!

Que es vegi recompensada amb el generós favor dels cristians, aquesta entitat que tant noblement refusa la protecció del Mal Esperit. Fins és qüestió de justícia, suplir en lo que's pugui la manca d'uns diners que el diable prou voldria regalar. Ciutadans, ajudeu a l'obra de caritat que fa l'Asil de Sant Vicents de Paül d'Hostafrancs (carrer d'Hostals-Francs, 13, prop de l'Església Parroquial del Sant Angel Custodi, i darrera del Mercat). Ajudeu, sobre tot, a n'aquelles escoles per nens i nenes d'obers, a n'aquella vis-a domiciliària als obrers mala'ts d'aquell Districte VII poblat de fàbriques, on la obra de l'Asil de que parlem és la principal i la més antiga!

Ajudeu-lo, sobre tot, en aquests dies de Nadal i de Cap d'Any, que sembla que l'almoïna que és fa en ells puja al Cel més depressa. Car representa l'almoïna dels pastors i dels reis (símbol de la gent modesta i dels poderosos de bon cor) al Pobre Infant d'Obrers, Jesús.

R. RUCABADO.

♦♦

Virtut de Nadal

Entendiment de les vellúries
amb esplendors primaverals.
Ara creix l'any dins les cantúries
i morirà sense trasbals.

Sota el camp nu, ja la semença,
com l'Infant dintre el si matern,
amb vida nova que comença
salta joiosa dins l'hivern.

I tu, desembre, que volies
com un engany la joventut,
sents que s'animen els teus dies

d'aquesta maternal virtut
que de la neu fa primeries
i de l'any vell el Nou-Vingut.

J. M. LOPEZ-PICÓ

La petita anècdota

El prohom inconegut

Quan hom esmerça tota una existència en la consecució d'un fi, si abans de trobar-se al cul del sac de la vida es copça el voler i encara resta un doll de corda relativa en el rellotge del viure, podeu ben dir que heu nascut de peus, perquè el fat mofeta acostuma a gastar la joguina clàssica del *gat i la rata* entre els nostres èxits, i el *finis* que corona *opus*.

Per això el nostre bon amic i antic importador de calçat mallorquí senyor Francisquet podia cantar a tot pulmó l'himne de la victòria, que per ell era aquella dolça romança italiana, mig xiulada, mig taraleijada, mig pinyolada, que comença *ritorna vincitor* que tan li havia fet vibrar l'esperit a les golfes del Liceu els diumenges al vespre en que la tradicional vaga sabatera de les matinades del dilluns li permetia arribar a veure a l'heroï Radamés fins que el soterren.

Oh! quina febrosa il·lusió li produïen els protagonistes de totes les òperes, ja des de jovenet. Tots ells tan gentilment tivats, tan simpàtics i, sobre tot, tan cèlebres, perquè no n'hi havia ni un sol que es desempellegués en una obscura vulgaritat. L'un era un pintor popular, l'altre un noble de niçaga, o un capdill, i àdhuc si algún resultava una mala persona n'havia fet de crespes.

Natural que tots acabaven malament, i això el desplaia, perquè a veure per quins set sous un home que ha fet tronar i ploure, en el bon sentit de la paraula, no ha de poder morir al llit d'un *dengue* cançoner, després d'haver fet testament, i rodejat de la família tot donant bons consells i tendres comiats? El bonic que faria aixó amb música d'En Verdi! Tan artístic i edificant! (Hom no arriba a comprendre per què la moral i el pentàgrama són sempre inversament proporcionals).

Puix bé; deixant de banda el fusellament, la forca, el punyal enmatzinat o la tisi galopant, el senyor Francisquet, de jove, tot fent cua al carrer de Sant Pau per obtenir un seient situat al centre, d'on poder llucar, amb el concurs d'uns binocles tarats, el *divo*, s'havia jurat en les pregonesses de la consciència reixir de la grisor social a que l'ofici i posició tranquil·la i assentada del seu pare (era sabater) el tenia destinat.

Així que sense deixar el negoci, oi més ampliant-lo, car havia après de llavis d'un oncle valencià sentència un xic adulterada, *primum vivere...* ("primum bēbere", era l'executòria fa-

miliar), va començar el seu esforç per surar i fer-se cèlebre.

De primer les va empendre amb la Poesia, la més inofensiva i pacient dels entes abstractes, però no s'en va enterar més que una cosina germana de sa mare a qui va dedicar una espata-rrant dècima el dia del seu Sant; un noieta del barri, enalfabet, que duia a la llaçada de Primera Comunió un sonet de setze síl·labes brodat a punt de fístó, i un client, el qual va comprar uns cordons per les sabates i li van embolicar amb el Cant XXVI i mig d'un poema bucòlic al Pa (s'enten, al déu). De tots els treballs que va enviar a tots els diaris, semanaris, quinzeneris i mensuals, no n'hi van publicar ni un. En una paraula, xicot comprensiu, però, es va convèncer de que els versos no eren el seu fort.

I llavors, conseqüent amb la seva noble dèria de brillar, de fer soroll, va pensar dedicar-se a la política. De primer com element passiu, acudia a tots els mitins, reunions, sessions necrològiques, etc. etc., sense voler distingir-se per il·lustrar-se no més, per orientar-se, perquè ell trobava indigne del seu futur gloriós l'adscriure's a un partit determinat. Ell seria ell per ell mateix (Vet aquí tota una frase). Jamai va picar de mans i el mateix concorria a un acte organitzat pels federals, que pels progressistes, que pels liberals unionistes, que per els d'En Sagasta. Als anuncis de tots els actes públics haurien pogut posar després de "Oradores: Fulano, Mengüano", "Auditor: Don Francisco N. N." (no volem delatar-lo). No fallava!

Un cop enmestrat i coneixedor de latiguillos va començar per compte propi la seva vida pública a l'edat de cinquanta anys rodons.

Va debutar a una juvenívola "Liga econòmica de la vecindad" o "Liga de la vecindad económica" (no recordem l'ordre), i d'allevores en ça ha donat un seguit de conferències sobre els temes més variats i transcendentals; des de "Consecuències climatològico-internacionales de la gran guerra europea conflagatoria mundial", fins a la darrera que ja la va pronunciar en català i li va valer la pa'tent definitiva: "La política d'En Cambó i las noves teories sobre el comerç del calçat cosit a baix preu".

Finalment es el regidor popular independent de la barriada. Ja ha arribat al cap d'avall. Ja la família tindrà un prestigi. Ja no és el senyor Francisquet, ni sisquera Don Francisco, ja li adressen les comunicacions amb un preambul d'Il·lustríssim, i qui sap si amb el temps pujarà a Excel·lentíssim, o tal volta a Reverendíssim. La qüestió està en començar.

Quan passeja per la ciutat té la seguretat més complerta de que tothom el mira reverentment i

diu: "El regidor." I sobre tot la portera que s'està de palica amb el guardia urbà que l'ha tocat d'ordenança (abans era municipal).

Ara en vigílies de Nadal si n'ha rebut de felicitacions dirigides amb afecte i acatament; de tot Barcelona! De segur que ja es conegut adhuc a Sarrià, això que va ser agregat fa un parell de dies.

Una cosa l'ha desencorèjat. Una de les tarjes tenia versos al darrera (gentil manera de treure dos pessetes) els va llegir; acabaven així: "... con pavo y satisfacción, le desea, El Basure-ro." El senyor Francisco l'ha rellegit. A l'encapçalment no deia res; de segur que era una felici-

tació exacte a la que va passar a la veïna del tercer. Crida a la minyona:

—Què t'ha dit?

—Res senyoret.

—Però al dar-te-la no ha indicat per l'Illustrísim Senyor... ni res.

—Així mateix: "Pel senyor Francisquet, arriba!"

Acota el cap desencoratjat:—L'escombraire... i no saber que soc regidor... Això que cobra del Municipi!

JULI VILA ORTIZ

La gràcia que ens duu l'infant

Cada any, quan el fret ve a apaivagar les passions i hi ha en tota cosa com un sofriment callat, retorna el record i la commemoració d'aquell esdeveniment sense parió en la Història, de la vinguda del Fill de Déu al món embolcallat amb un còs com el nostre que ens el fa sentir més humà.

L'Infant Jesús, com a preparació de la seva vinguda a nosaltres, ens trameté la pau. La pau és una situació prèvia a la vinguda de la gràcia divina. Si volem rebre aquesta gràcia necessitem de primer viure en pau. El cor de l'home i el cor dels pobles està bullent de males passions. Els odís i els egoïsmes hi munten i l'agavellen. Cal el raig lluminós de la pau que esquinci aquella tenebror, cal el gra de sal que foragiti aquella corrupció per tal que la gràcia de l'Infant hi entri.

I on es troba la pau? Endebades la cerquem en la glòria del nostre nom i en la riquesa i en l'amor i en el plaer. La pau no està en aquestes coses, ni cal cercar-la gaire lluny ni gaire amunt, car està en nosaltres mateixos, viu dins una esclatxa del nostre cor i cal solament que ens n'adonem i la volgüem perquè ens amari a tots nosaltres i resplendeixi al nostre entorn. Quan ens enmirallem en la puresa de l'Infant la pau somorta dins de la nostra ànima prèn vida, car la pau sempre ve de la gràcia que ens duu una puresa d'infant. La pau costa sempre d'obtenir certament, a desgrat de què sense cercar-la fora de nosaltres podem assolir-la, perquè cal tenir en compte que la pau és el camí de la felicitat.

I la pau també es perd fàcilment, sobretot si en cercar la pau hom no cerca altra cosa que la felicitat. La felicitat no és d'aquest món i el que cercant la pau es creu que és d'aquest món i per bé que no ens dugui la felicitat plena, sí que ens duu el màxim de felicitat, a la qual podem aspirar en la nostra vida en el món.

La pau s'obté amb un sacrifici que alhora que dona pena, dona goig, i un gran goig, car bandejant del nostre esperit les tempestes congriades pels odís i hi aporta la dolçor de l'amor que ens alleura la dolor de les ferides i ens fa sentir germans els uns dels altres.

Si ens fem infants en el nostre cor, ens igualen tots els homes. La mala fe fuig esmaperduda sense un tocom on arrapar-se. Una santa humilitat ens ageganta si tenim el cor pur com el d'un infant. Una noble i elegant indulgència ens fa dissimular i perdonar els torts que se'ns fan. Una bonesa sublim ens fa tornar bé per mal. L'orgull, la luxúria i l'odi fontanes contaminades de gairebé tots els mals resten estroncats.

Cerquem, doncs, la pau en el nostre esperit mateix. Deixem-la volar lliurement en tots els actes del nostre viure. Reviscolem-la quan sembla que se'ns decandeixi amb la gràcia humana que ens duu l'Infant que hi ha en tots nosaltres, amb la gràcia divina que ens duu l'Infant que nasqué fa tants anys i que no es cansa mai de fer-la florir en els esperits dels homes, on la pau hi troba acolliment i bona voluntat, per humils que siguin.

R. NEGRE-BALET

La nit de Nadal és nit d'alegria

Dibuix d'En Joan Llimona

— Maleïda guerra, que deixes^{se} les llars tristes i buides!

El Nadal segons el poble

D'entre les festes de l'any cap com la de Nadal és més festejada, més popular, amb caient tant multiple i variat. Al costat de les practiques religioses cristianes s'hi troben costums i tradicions que porten llevat pagà, degut probablement a l'alt grau de misteri que representa per al poble, el naixement de Déu fet Home.

La gamma extensa de dites i costums aplicada a aquesta nit memorable, rublerta de meravella, així a ciutat com a muntanya es inagotable. Si posem atenció a la paremiologia popular, veurem la significació que es dona a la diada i trobarem:

De la Puríssima a Nadal — diset dies hi ha calbal, altres diuen:

Santa Llúcia de La Bisbal — tretze dies d'aquí Nadal, i també:

De Nadal a Carnestoltes — set setmanes desimboltes. Hi ha també la tant coneguda que es refereix a la creixença del dia, que ha d'ésser antiga puix revela la procedència d'abans de la reforma gregoriana del Calendari.

Per Santa Llúcia — un pas de puça

Per Nadal — un pas de pardal

Per Sant Esteve — un pas de llebre

Per Ninou — un pas de bou

Pels Reis — ase es qui no ho coneix

Per Sant Pau — mitga hora hi cau

Per Sant Antoni — un pas de dimoni

Per Santa Agnès — una hora més

Per Sant Vicents — el sol entra pels torrents

Per Sant Maties — tant de nits com de dies.

i com a fita de la poca durada que tenen moltes coses en aquest món, es diu sovint: Ha durat o durarà

De Nadal a Sant Esteve

Es notable la piadosa costum de deixa foc a la llar la nit de Nadal i aprop una cadira, perquè és creença popular que la Mare de Déu de vegades s'escali que entra a les cases per a bolcar el Jesuset i així pot escalfar-li abans la robeta i vestir-lo amb comoditat. La casa que obté aquesta gràcia se'n veu després recompensada, però si no hi troba foc ni la cadira, no s'hi atura, la casa resta mancada de la protecció del bon Jesuset i de la Verge; igualment passa si es tafa-

neja, que no els plau la gent batxillera, escapant-se'n sens poder ésser vistos.

Curiosa es també el costum que hi havia en altre temps de guarnir les esglésies durant la missa, la nit de Nadal amb penjolls de neules posades planes com hòsties pintades de variats colors i a la vegada el que les neules fossin com ho són encara les darrerries típiques del dinar solemniat d'aquesta diada: D'aquí n'esdevingué el costum per enganyar els innocents, pocs dies després, d'enviar-los a cercar els neulers.

Altres costum popular fou la de les Falles de Nadal, ço és encendre fogueres a semblança de les de la nit de Sant Joan, com una mena de recordança de l'antic culte al foc, celebrant els dos solsticis de l'any el d'hivern i el d'is iu. El plantar arbres a la plaça davant de l'església, ço que donava motiu al sortir de missa a expansionar-se en festes d'alegria, essent creença que si es torraven pinyes i una vegada trets els pinyons, es partien per la meitat, a dins d'una de les cares s'hi veia la figura de la mà del Jesuset en actitud de beneir.

També es diu que una planta collida la nit de Sant Joan malgrat s'hagi assecat, reverdeix la nit de Nadal a l'apuntar l'aurora; però ha d'haver estat posada damunt d'una taula parada amb estovalles blanques, un porro ple de vi, un canter amb aigua i un llum encès, que ha d'ésser d'oli o un ciri de l'església.

Els infants nascuts aquesta nit, el poble creu que tenen empremtada a la llengua una creu i que la seva saliva és gorida de malalties malignes.

Més d'entre les moltes coses que es poden recordar cap tant escaienta com la que en pobles de la muntanya catalana s'hi representava l'adoració dels pastors en recordança d'haver sigut els primers que a Betlem obtingueren aquesta gràcia.

Reunits els fidels a l'església guarnida i enllumenada tota de festa, començava la missa i la Pastora amb sa filosa i la blanca capu xeta es dirigia a la porta on el majoral dels pastors de l'encontrada li feia entrega d'un present que a posta portava dins del sarró, la pastora tot filant pujaba el presbiteri dipositant-lo damunt de una taula allí preparada, repeint l'operació amb els altres pastors que restaven aturats al peu de la porta. En acabar-se l'Evangeli una veu deia cantant: — Les dotze! i tot seguit el fluiol i cornamusa responia amb una tocada, mentre altre veu deia: — Jesus és nat! — Nat? contes'ava un altre, replicant el primer — Nat! nat! sí! Seguia un curt d'alegria dels pastors, mostrant-se admirats, però a la fi convençuts de la veritat, responent a chor — Glòria a Déu en les altures i pau en la terra als homes de bona voluntat, seguit del cant d'un en-

filall de cançons populars pròpies de la diada, que per això se les nomena Nades, al sò de les quals els pastors donant-se les mans, fent sardana ballaven bo i repicant amb els esclops forrats les lloses del sòl de l'església, tenint el manyoc al bell mig de la rodona; fins que posats en renglera de dos en dos de cara a l'altar, fent tres passes endavant i dues endarrera anaven avançant vers el presbiteri cantant:

Anem Pastors a Betlem
caminem anem anem
alli farem sardaneta.

Tunc que tan tunc
alli farem sardaneta

Tunc que tan tunc
que tan tunc que tan teta

i a l'acabament de cada parada feien un acatament. El majoral anava davant portant el manyoc tot emperifollat de cin es seguit del Rabadà que duia un parell de cistelletes plenes de presents penjades a la crossa del pastor i els demés pastors també amb les seves pujaven a l'al ar on el Sr. Rector els presentava el Jesuset dient: — Jesus es nat venite adoremus, i els pas'ors genolls en terra devotament l'adoraven oferint al Divi Infant el primal de la ramada que dexaven a l'altar junt amb els altres presents.

Acabada l'adoració dels pastors anaven a adorar els homes presents a l'església, després les dones i fins a l'acabament de la missa tot eren cantúries de lloança executades pels propis fidels de les que el nostra cançoner popular n'és tant abundosament rublert dedicades a commemorar el naixement del Fill de Déu fet Home.

AURELI CAPMANY

En aquest Nadal, en aquestes festes no oblideu els pobres ni l'Hospital de la Sta. Creu, de Barcelona

Or, incens i mirra

Enc que pels cristians tot l'any és Nadal, perquè sempre troben al bon Jesuset dins el Sagrari i, si no l'aparten per sa voluntat, sempre al fons del cor, l'Església santa celebra especialissimament la gloriosa, cèlica diada del Naixement del nostre Rei, en aquest sant mes de Desembre, el darrer de l'any i primer de tots els mesos, car hi fruità la més dolça, saborosa i nodritiva de les fruites.

I, al bon Jesus, com tots sabem, acudiren, per a rètre-li homenatge d'humil adoració, els pastors de les valls i de les muntanyes belemites, com també aquells potentats, vinguts de llunyanes terres, els tres sants Reis, representant les més altes gerarquies del món. I si els pastors li ofrenaren els seus dons pobrissonets, tan grats al bon Jesus, els Reis li feren present de l'Or, l'Incens i la Mirra, simbòlics de la Caritat, l'Adoració i el Sacrifici. I nosaltres, els cristians, hem d'assemblar-nos als pastors, perquè, com ells, tots tenim, si bé cerquem dins la llar de l'ànima, pobres o tal volta riques ofrenes per al nostra Rei; però als qui no podem, sens greu pecat, deixar d'imitar, és als tres sants Reis; o, almenys, a algún d'ells tres; que tot bon cristià, igual que aquells potentats, té obligació d'oferir a Jesus l'Or, l'Incens i la Mirra; i, en tot cas, un, almenys, d'aquests valuósos presents.

Així, doncs, vosaltres, els qui gaudiu de folgada posició social, l'Or no podeu pas en consciència regatejar-li. Aqueix Or que res no val, que fins té un valor negatiu en mans dels qui l'esmercen en el pecat, l'heu d'oferir al Déu-Infant en obres bones; que per això os ha estat donat. Guaiten aqueixos hospitals nostres, tan necessitats! Penseu en els centenars de germans qui parteixen emmalaltits, i qui moren, ben sovint, en llocs infectes, perquè als hospitals no hi han prous llits; perquè hi manquen mitjans d'assistència, quan tant milions es llencen boja-ment o s'apliquen al pecat!

Penseu en els Asils; en aqueixes admirables Germanetes dels Pobres, de Sant Vicents de Paul, de Sant Rafel i en tantíssimes més; no oblideu els Germans hospitalaris; tingueu presents tantes i tantes institucions benèfiques, com reclamen i esperen l'almoïna salvadora! Penseu en els vellets desvalguts i en els misèrrims petits qui s'hi acullen i en els moltíssims més que no poden ésser-hi rebuts per manca del miserable metall que es llença, en canvi, en estultes disbauxes!

Vosaltres, fabricants, industrials, pa'rons de tota mena i categoria; l'Or de la germanor, de la paternitat, de la mansuetud, de l'afecte... del

saber-se fer càrrec, devés els obrers, els dependents, el servei; tots els qui de vosaltres cobren soldada; que jo us dic, i no em crec pas errar, que si la majoria de vosaltres no hagués regatejat aqueix puríssim Or, la maleida qüestió social no existiria, malgrat tot l'enginy i la rancúnia del dimoni i dels seus lacais.

Vosaltres obrers, germans socialment més que ningú de l'Infant de Betlem; vosaltres, només que l'imiteu, baldament de lluny, ja li donareu l'Or qu'Ell us demana. I que poc vos costaria de donar-li; i com, ja en aquesta vida, vos el cobrariu amb escreix! Sí; doneu-li l'Or de la paciència, de la constància, de la humilitat, del propi menyspreu, del treball acurat i sol·licit de bon feiner. No en sigueu avars, d'aqueix Or que és el vostre, i per això no pas d'altre os en demana el nostre Rei.

* * *

Ell també vol Incens.

Ell, si és un Infant, si és un Home, és Déu-Infant; és l'Home-Déu; i a la divinitat es deu l'Incens de la adoració; i aquesta, tots, tots podem, devem i cal que volgum retre-li.

I, sinó, vosaltres rics, guaiteu els santuaris pobres, els temples esbalandrats; aqueix nostre tan barceloní i tan universal de la Sagrada Família, mireu com i quant li costa d'arribar a termini, aquí on no manquen diners a desdir per a tantes obres banals, i moltes vegades de cap profit moral ni social. Mirem-nos aqueixa escassetat de Parròquies a la ciutat nova, tan pretenciosa de, riqueses, tan cofòia de capitalitat, i amb barris sencers, assats més poblats que manta ciutat populosa, sense altres llocs d'oració que qualche capella d'humil Comunitat. Les Parròquies, on són? Ah, si cada u de nosaltres pensés en l'Incens de la adoració, no mancarien a Barcelona les esglésies parroquials, ni en el camp existirien tants temples del Senyor en els quals Ell hi és hostatjat miserablement!

I si els qui poden no es recorden de l'Incens; per què, tampoc fan ofrena del seu, al Senyor, els seus germans obrers, quan tan senzill, tan faedor, és l'Incens que d'ells s'exigeix? Com no omplen les esglésies; com ni tantsols a la santa Missa assisteixen en sa major part? Com molts hi neguen el tribut de la oració vocal, i, per major sarcasme, giten per llurs boques el tuf afrosíssim de la blasfèmia? Ah, miserables de tots nosaltres, pobres i rics, si no ens resollem a fer ofrena a l'infant, que es Déu, de l'Incens d'adoració a que Ell té perfecte dret i nosaltres obligació estretíssima!

* * *

I, després, ve la Mirra. La Mirra del sacrifici, que és de tres distintes qualitats, La més selecta, el sacrifici voluntari, propi d'ànimes escolli-des, davant les quals cal que ens descobrim i acotem el front.

De les altres dues qualitats de Mirra parlarem només; que són sacrifici involuntari, però acceptat pietosament i humil; sacrifici que's presenta a Déu en oblació pels pecats i mancaments i com a preu de glòria, venidora, tant com per acatament a la divina voluntat; i d'altra banda, el sacrifici, demés d'involuntari, rebutjat, protestat, blasmat.

La Mirra del primer és tan plaenta a Jesus, que en certs casos i circumstàncies arriba a valer tant a sos ulls com la espontània i voluntària immolació. I tots els homes, totes les ànimes, sia el que sia el lloc que al món ocupin, tenen freqüents ocasions d'oferir-la al nostre Rei.

Veurem el negoci, el projecte, més dignes i ben planejats, esfondrar-se o convertir-se en dany.

Els nostres treballs, manuals o intel·lectuals, malmirats; les nostres atencions manyspreuades; els nostres favors desagraïts; les nostres bones obres bescantades; santes accions criticades, tal volta murmurades, potser i tot calumniades. I així en mil coses més.

Les malalties ens visitaran; potser la mort quan menys hi pensem; aqueixa mort que no respecta els arbres revellits, ni els tendres arbricons; les flors enmusteïdes ni les poncelles a mig obrir.

Allà on creïes un remei, hi trobaràs un mal pitjor; cercaves l'amic, i l'escorçó fibrarà verinosament la mà que, cor obert, tu allargaves...

I així tot i a cada moment.

Si en tenim d'ocasions i motius d'oferir al bon Jesus la Mirra pura de la acceptació de sacrificis dolorosos, ni cercats, ni desitjats; àdhuc defugits. Aquells sacrificis repugnants a la nostre naturalesa d'homes; repugnància natural, que fa més grata al Senyor la acceptació nostra; Mirra pura que converteix en gràcies i misericòrdies l'Infantó de Betlem.

* * *

Malaventurats si no els acceptem i en protestem airats; car els sacrificis no ens mancaràn, però en sentirem doblada i sense fruit la seva dolor.

Portem doncs, l'Or de la Caritat, l'Incens de la Adoració i la Mirra del Sacrifici acceptat, al nostre Rei Jesus. Ell, en paga, ens ungirà el cor de la joia d'un Nadal continuat, ja en aquest món, mentre ens prepara en l'altre l'Hossanna eternal.

VERAX

BETLEM

Aquí la Judea deixa el mantell de dol i deposa el sac de cilici; aquí la campinya somriu i juga.

S'encalccn les verdors saltant per les marjades; i els marjes s'escalonen com arreglats per una fantasia d'infant.

Se'n pugen les marjades fins a l'altura que conté la Santa Cova i s'endevallen fins al camp de la Santa Pastura.

Oh Ephrata, la fruitera, oh Betlem, la Casa del pà! ets bé el Santuari de l'idihi suprem!

Allà baix és el camp de Booz patriarca, on espigolà Ruth la moabita; allà feren la senzillesa de l'idihi, fonament de la casa de David.

L'aroma d'aquelles garbes encara perfuma la terra; els efluvis d'aquella nit damunt l'era escampen somnis d'Orient per les generacions.

Mes, què són els somnis de Booz i les proeses del pastoret fill de Jessè? Què són sinó preludis del gran idihi de Betlem, meravella de pastors i d'àngels?

Escrit estava pel Profeta: "I tu, Betlem Ephrata, petita ets entre els milenars de Judà; però de tu en sortirà el dominador d'Israel, i la seva eixida dels dies eternals."

Oh! aquí la tanyada novella de l'antiga arrel de Jessè va treure sa flor: la flor aponcellada en virginitat sota les ales de l'Esperit Santíssim.

Aquí a la ciutat de David, Jesús és nat de Maria: és nat fill de David el Fill de Déu.

Ah! l'anunci i el càntic dels àngels que aquí ressonà la nit de Nadal: com ressona sempre novell en aquest paratge!

Veniu, adorem-hi l'Emmanuel, que és Déu amb nosaltres: adorem-hi el Pà del cel, qui a la Casa del Pà se'ns ofereix dins una menjadora.

Veniu, oh cors humils, amb la vostra sen-

zillesa: hereus dels antics pastors, hem d'arribar els primers.

Veniu, oh cors savis, conduïts per l'estel contemplat: hereus dels Reis Savis d'Orient, trobareu bona acollida.

Veniu, adorem, postrem-nos a la Santa Cova: plorem davant aquest misteri de pietat les llàgrimes de tendresa.

A prop en destillen encara els sepulcres de Paula i Eustaqui i el de Jeroni, màxim Doctor: cors qui es consumiren aquí en meditacions i pregàries.

Oh estable elegit per cambra natalícia del Messies, Rei de Reis! Oh pobre forat de la terra glorificat sobre els estels!

En beneir-te i venerar-te, segella dins mon cor el teu signe... Ah! que aqueix cor, estable de bèsties, sia bressol de l'Emmanuel!

Que hi ressoni sempre l'himne dels àngels, càntic de salvació: "Glòria a Déu en les altures i pau sobre la terra als homes de bona voluntat!"

.....

I ara, adieu, dolça Betlem, bressol del Messies: oasi de consol dins la gran desolació de Judà.

Damunt tos costers que somriuen, només s'alça una nota sinistra: el puig de l'Herodium, palau i sepulcre del perseguidor de la innocència.

Al fons del teu comellar beneït, només aguaita una maledicció: és la fondalada del Mar Mort, que es veu com una amenaça a l'horitzó de l'idihi...

MIQUEL COSTA I LLOBERA

ELS NUVOLS DE NADAL

Els nuvols de Nadal no sé què tenen
que són manyacs: no posen
gens de malícia al cel:
pel blau puríssim dolçament s'extenen,
a la llum de la posta suaus s'encenen
i de nit deixen veure algun estel.

Es una de les coses més alegres
veure entre nuvols els estels brillar.
Tenebres de Nadal, no sou tenebres;
més hi veig en vosaltres
que no en el dia clar.

Ai, nit, que vas passant silenciosa;
ai, nuvols blancs que pels estels passeu;
ai, llum, que no ets enlloc misteriosa;
ai, portal de Betlem, que ets tot arreu.

Quan me volgueu donar més alegria
parleu-me dels Nadals ennuvolats,
i em veureu com infant que somnia
que riu a lo que veu
amb els ulls aclucats.

JOAN MARAGALL

A MALLORCA

IMPRESIONS DE NADAL

Dins el cor del desembre, amarant la grisor dels aires, una llum suau s'escampa com un somriure dels núvols quiets que cobricelen el son hivernal de l'Illa blava. És Nadal que s'acosta.

Hi ha en els camps un repòs de tasca acomplida i de gestació que recomença. L'olivera patriarcal sopluga la juvenívola verdor de les brulles tendres. El plugim regalima per les soques retorçudes i estremeix els brins naixents damunt les terres en saó.

Dins la ciutat tranquil·la, tancada als aires de fora, tot sembla esperar *les Festes*. El desembre enter n'és com un llarg dissabte.

Diada de Sant Tomàs: Plaça s'inunda de pagesos, mudats i plens de presses; el temps els és just per a anar al *Crèdit*, a cals senyors, a fer compres, a l'hostal, on ja els espera la *madona* amb els torrons de barra que ha firat (els de *metla es fan a casa*), ben empaquetats dins el paner.

La fira dels indiots aplega a *les Enramades*, sota un soleiet deliciós, la gent ciutadana, qui tot aquest matí fa passeig de moda d'aquells volts de l'antiga porta de Sant Antoni, on l'enyorança sura encara de les vetustes *murades*, amb llurs amples valls encatífats d'ortigues i flor de vau-ma, les altes arcades de llurs ponts massissos i els forats tenebrosos de les set portes per on fa quinze anys s'entrava a la ciutat conventual i moresca de Mallorca.

A l'endemig comença a deixondir-se la imaginació de la gent menuda davant el feix de sibina que, cobrint una senalla de *barba d'olivera*, tota humida encara de la gelada matinal, acaba de portar d'Esporles un *missatge*, mentre els pares despenjaven d'un indret, ningú sap quin, on tot l'any resta amagada, una capsula misteriosa curulla de bens i pastorets de terrissa, alegres i relluents.

Aviat veurem el betlem compost al recó més agomolat del menjador o de la saleta íntima. El portal qui aixopluga el sant misteri, guarnit de serafins com papallones, flairarà de mandarines i pomes de Nadal; i, en un llunyedar de taula primitiva, la vida oferirà als ulls infantils (ulls meravellats de *Fèlix de Meravelles*) son deliciós i minúscul simulacre: l'escampadissa de les viles per les muntanyes de suïo i dels blancs ramats pels prats de molsa; el pontarró i el torrentol qui per sota hi corre l'ermità en oració i la seva

ermita; el llenyater estellant sota la porxada; el molí, com un insecte, voltejant damunt el coster ses antenes blanques; la gallinaire i la corrua dels pastors qui van a la cova, per tots els camins que hi menen, del fons dels llunys muntanyosos enfarinats per un màgic moliner.

Arriba la Nit gloriosa. Pels empedrats carretons on les ombres dansen entorn dels fanals solitaris, sota el fred de les estrelles clares del firmament, retallat allà dalt per les grans volades de fusta, discorre, pacífica, la gent qui va a matines.

La immensa Seu exulta com mai, inundada per torrents de llum i d'harmonies. La gentada l'omple; i en la cadira de pedra, al fons de la renovada Capella Reial, l'esperit del Bisbe enyorat i inoblidable de les grans esplendors litúrgiques (1), sembla encara presidir-les invisible, aquestes matines de Nadal.

Vet aquí que ara l'orgue ha callat, i l'onada dels psalms i el rajoli de les antifones s'han estingit dins un silenci d'expectació i de miracle: la *Sibil·la*, levítica, vestida de sedes grogues, puja a la trona, l'espasa erecta entre les mans juntes, i entona el cant terrible:

"El jorn del judici
parrà qui no haurà fet servici..."

Ningú sabria dir la secular esgarripança d'aquelles llargues modulacions, augurals i planyívols; el tremolor d'estrella mil·lenària d'aquell fil de veu de tiple, sola i nua, qui munta dels llavis del cantor infantil vers l'obra altíssima de les voltes,

I la missa del gall comença...

També de tots els indrets del pla, per un camí de cingles i de llegendes, acuden aquesta nit a una altra missa de gall: la que,

"dins el cor de la muntanya"

es canta allà dalt, a Lluc, al santuari de la Verge, i que, dins la nit glacial que a penes forada, encesa, la llanterna de l'església, acompanya l'orgue remorós de totes les aigües de la vall baixant de les altures.

Com la del Poeta amat al clos misteriós del santuari pireneic, s'envola a aquells paratges

(1) El Dr. Campins.

grats al cor la imaginació desvetllada, en guaitar en la finor de l'aire desembral la cadena dels cims llunyans, mig fosos dins una blancor de neu i de boires cànides.

O poesia inefable de les reconades íntimes de la serra! El clot d'Aubarca, en la fondària remota, pòsit de pau secular i inalterable, amb sos olivars de cendra, sa xarxa de caminets i torrents, i ses figuretes de pessebre: Orient, tan recollit dins la seva vall tancada, per on discorre el rierol solcant l'herba verda, i els blats tardans estenen llur catifa entre negreus alzinars i serres grises; Galilea, tan humil i tan alegre, enfilat allà dalt, amb sa corona de molins, sota el cingle vertical i solitari de Galatzó...

Com creix la suggestió dels noms i de les imatges, evocades al voltant de la llar encesa tot el dia, o de la taula que les llamineries nadalenques engalanen, mentre darrera els vidres mallats, dins el jardinet ciutadà, la pluja fa degotar les sarmes nues de parral i esmalta el fruit d'or i el fullam obscur dels tarongers!

El dia 29, celebra la ciutat la festa de la Conquesta. Per què es perdé el bell costum de la *Colcada*, l'esplèndida cavalcada commemorativa, cantada pel venerable Pere d'Alcàntara Penya, el més popular dels poetes de l'illa, en la seva hora d'inspiració més feliç, malenconiós adéu a la tradició moribunda?

"Ja no sap ningú la història,
del nostre gran rei En Jaume..."

Malgrat tot, el *Dissabte de Cap d'Any* és, encara per a Mallorca el dia del rei En Jaume. L'amor concebut pel fundador de la nacionalitat catalana a l'escalf de la paraula de Pere Martell, en el convit de Tarragona, és estat ben correspost per l'illa d'Ultramar, qui serva la memòria del seu Rei, transfigurat en altre Roland per la llegenda muntanyenca, amb filial gelosia.

Si els perfums de Nadal es van esvaint plàcidament com una boira d'encens, a l'Orient sorgeix l'estrella dels Reis. Un ressò de corns llunyans estremeix el cor de la infantesa, qui tota la nit els sentirà entre somnis. Són ells, que vénen: en saltar del llit ben de matí, els balcons seran plens de presentalles...

Ha fet un bell dia. Es sent el fred, però la tarda és bona. Anem a veure fer els Reis.

A moltes viles es representa cada any el popular misteri. El cadafal amb el tron del Rei Herodes, es disposa, ben enramat, a l'aire lliure, sobre un fons de domàs vermell. I els Reis d'Orient, vestits d'escarlata i or, travessant a cavall per entre la gentada vers el palau d'Herodes, i el majordom pietós i el secretari agut, i el ge-

neral cruel, qui extermina els innocents, i els doctors de la Llei, lectors de les profecies, i el fatidic cant de la Sibilla, i Herodes, desesperat arrancant-se les barbes blanques:

"—...la corona em cau del cap,
el ceptre em cau de les mans..."

congreguen dins la plaça major, amb la gent del poble, forasters venguts de ciutat i de tota banda, que l'omplen de gom a gom.

A l'endemà el sol es va ponent allà lluny, darrera muntanya. La tarda nua i freda de gener amara els camps d'una ombra glacial, i, damunt els sembrats verds i les muntanyes blaves, un ametller descarnat, bada (càndid, dolcíssim presentiment primaveral dins el cor de la hivernada) la primera flor.

MIQUEL FERRA

♦♦

Nadalenques

Quan s'acosta Nadal, tot el món és amarat de una dolcesa indefinible, que arriba a lo més pregon del cor i embolcalla l'ànima d'un ençis que l'ompla de goig.

D'aquest goig en participa tothom. Cristians i no cristians, creients i no creients, i ningú es lliura d'aquest ençis de Nadal.

Fins aquells que es tenen per invulnerables a n'aquesta classe d'emocions, "per esperits forts" invencibles, es senten dominats, afalagats, presos per elles.

La mateixa Naturalesa inanimada sembla talment participant en aquest misteri de goig en que tota l'Humanitat se sent exalçada i en certa manera divinitzada.

I com més dur és el temps, més dolça i maniyaga és la festa.

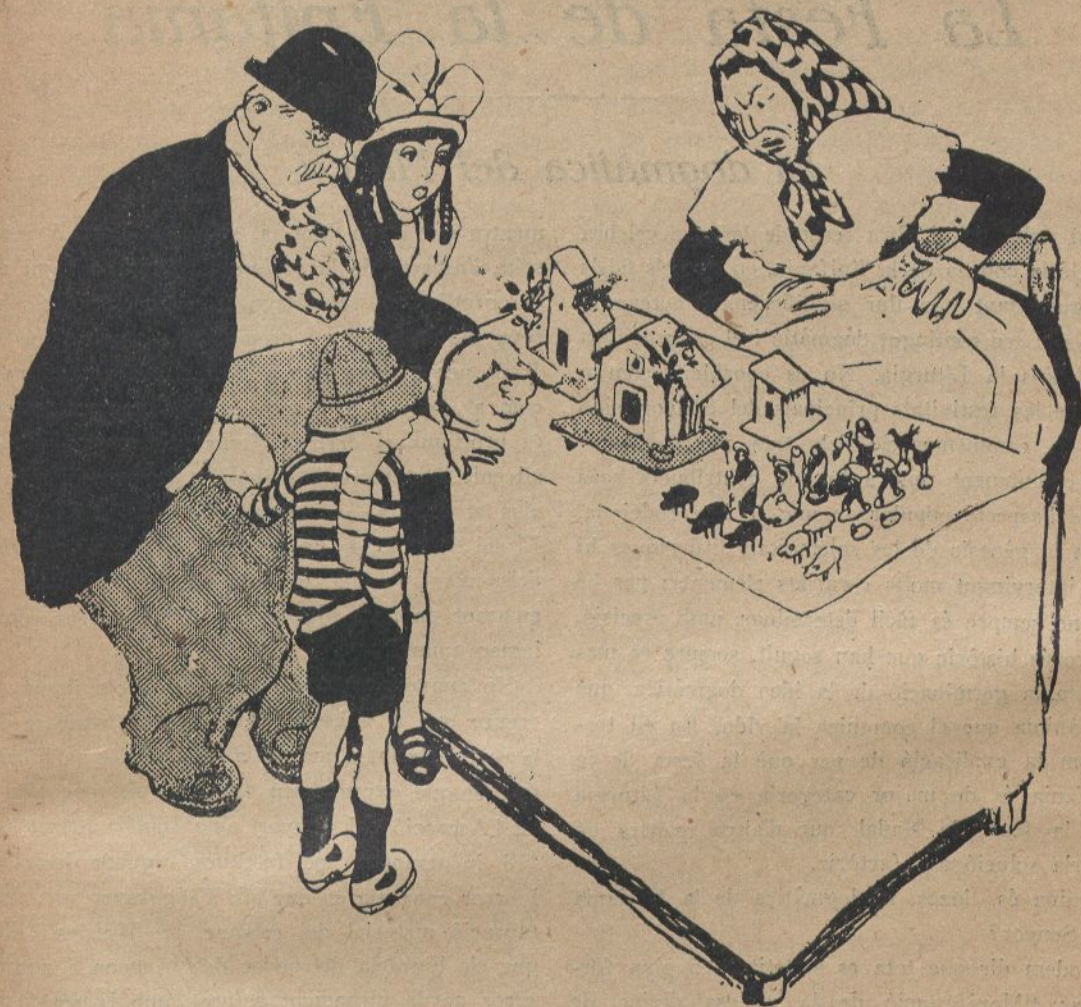
I com més fred fa, més tèbia és la diada de Nadal.

* * *

"La nit de Nadal
Es nit d'alegria".

díu la cançó popular. El gran poeta que és el poble ha omplert de bel·leses la nit de Nadal. Una biblioteca i no petita podria fer-se amb els cants populars consagrats a aquesta nit nadalenca.

La poesia popular vessa d'amor i s'embriaga d'alegria davant la Santa Cova de Betlem, da-

- Quant val aquesta casa?
- Trenta cèntims.
- La trobo molt cara.
- Doncs que es pensava que per trenta cèntims li donaria una casa amb ascensor i calefacció central?

vant del bon Jesuset, arracerat a la falda de sa Santa Mare, protegit per Sant Josep, defensat del fred pel alé del bou i la mula, sota el sostre mig ensorrat d'una vella establia.

Si no fos divi aquest ençís de la nit de Nadal, quina horror no ens causaria aquesta escena de pobresa, de cruesa, de abandó?

* * *

Què és l'Història sinó un film vivent dels succecos ocorreguts des de Adàn fins la fi del món? I els sers que contemplin aquest film no veuran les escenes i els objectes historiatats tal com es

desenrotllaven; tals com són en sí? Què per ventura no veu les coses que passen, tan al viu el que primer les contempla per estar-hi més aprop, que el que les mira després per estar-ne més lluny?

Sí. Al Cel veurem i contemplarem la Nit de Nadal, el misteri del Naixement del Fill de Déu, com si fossim a la Santa Cova aquella Nit feliça; com si, convertits en altres Sants Pastors, en altres Reis Magos, adreessim al bon Jesús entre Maria i Josep, entre el bou i la mula, i sota núvols d'àngels

A. Z.

La Festa de la Epifania

La dogmàtica del Misteri

Tal volta no hi altra festa de les que celebra l'Església com la de la Epifania, en que els fidels coneguin tant poc llur significació i entenguin menys el seu contingut dogmàtic i el grau de dignitat dins la Litúrgia. No es considera com a una de les festivitats principals del Senyor, sinó com la commemoració dels tres Sants Magos, dits comunment reis, a lo que contribueix sens dubte l'aspecte popular de que se l'ha rodejada.

En la gènesi de les solemnitats litúrgiques hi han intervingut molts i variats elements; per bé que no sempre és fàcil determinar, amb precisió, el procés històric que han seguit, sempre es manifesta la germinació de la idea dogmàtica, que és l'ànima que el comunica la vida. En ell trobarem la explicació de per què la festa de la Epifania és de major categoria en la Litúrgia que la festa de Nadal, que d'altra manera no tindria solució satisfactòria.

Quina és, doncs, la dogmàtica de la Epifania del Senyor?

Podem dir que tota es sintetitza en eixà fórmula: "Manifestació de la realesa divina de Crist, ço és: "Manifestació de la Divinitat de Crist, en quant en ella es funda la potestat règia." La grandiosa festivitat està, doncs, sostinguda per la idea de que Jesús és *Salvador* i *Rei del món*, per dret de sa *filialitat divina*; puix la Unió hipostàtica exigeix tota dignitat i excel·lència, i, per tant, la potestat règia i el domini sobre totes les coses. Manifestació esplendorosa de la divinitat de Crist, que es trasllú també en son Baptisme i en el miracle de Canà, de que fa esment en aquest dia la Litúrgia.

La paraula grega *Epifania*, adoptada per l'Església Llatina, prova la concordància de l'Orient amb l'Occident, al donar a la festa, vulgarment dita dels Reis, el caràcter d'*aparició* o *manifestació*; si bé en la Litúrgia grega sobressurt més la idea de la gran manifestació de la Divinitat,

mentre que en la Llatina, sobre tot l'actual, ressalta l'aspecte de la *realesa de Crist*, o sigui el desenrotll del seu Regne; la revelació de la seva índole i de ses propietats. Apareix, doncs, Jesús per a tots: com a *llum* de fe per a tots; com a *gràcia* per a tots; però al mateix temps es proclama el *dret* de Jesús sobre tots: "Ecce advenit Dominator Dominus, et regnum in manu eius et potestas et imperium", que diu l'Introït. El sol de la Divinitat de Crist, surt avui en mig dels núvols de la seva humanitat i infantesa, amarant de llum tota la terra; "Jerusalem venit lumen tuum".

No anaven certament equivocats els jueus al creure que el Messies havia d'estar revestit de la reial potestat i que devia restituir-los sa llibertat; el que expressaven els Apòstols, poc abans de l'Ascensió del Senyor, amb aquella pregunta: "Si in tempore hoc restitues regnum Israel?" L'error consistia en que ells s'afiguraven una restauració material del reialme, un Messies bélic que els lliuraria del poder dels romans, i aquest error queda plenament refusat amb la revelació feta als Magos, que representen la Gentilitat, del Regne de Crist, en son caràcter espiritual i universal i no limitat al poble escollit.

Jesucrist venia a salvar tota la Humanitat; per això, després d'haver-se manifestat al poble d'Israel, *judæo primum*, volgué ser anunciat a la Gentilitat, a la qual havia arribat el ressò de la expectació Messianica, per medi de Balaam, de la dispersió dels jueus, del Vaticini de Daniel, de la versió grega de la Sagrada Eucaristia, etc. La promesa s'ha realitzat: un estel és vist a l'Orient pels Magos i per ell coneixen que ha nascut el *Rei dels jueus* i van tot seguit a adorar-lo. Per l'anunci celestial comprenen que no es tracta d'un rei vulgar de la terra, i per divina revelació reconeixen sa Divinitat, com ho prova, que, *postrant-se l'adoraren*, malgrat no veure cap

senyal de règia dignitat, expressió que els escriptors grecs usen per a significar la postració i l'adoració que els reis Perses exigien i que els Lacedemonis els negaren, pretextant que d'aquella manera sols devia adorar-se als deus; significat propi també de la Versió Grega i del Nou Testament. No altra cosa prova que li oferissin encens, l'ús del qual no es troba en la Sagrada Escriptura, sinó com a obsequi a Deu

"Avergonyeixi's Marcio, diu el gran Crisòtom, avergonyeixi's Pau de Samosata, que no volgueren veure ço que veieren els Magos, els Progenitors de la Església; que no tinc repar en anomenar-los d'aquesta manera. Avergonyeixi's Marcio veient Déu adorat en carn. Avergonyeixi's Pau de Samosata veient-lo adorat no com a simple mortal. Que l'adoraven en carn ho proven els bolquers i el pessebre; que no l'adoraven com a simple mortal ho prova el fet d'oferir-li en tant intempestiva edat semblants dons que sols a Déu devien oferir-se. Avergonyeixin-se amb ells els jueus, al veure que els passen davant uns barbres i Magos. Figura era això de l'esdevenidor, puix des del principi es descobreix que la gentilitat s'havia d'avantposar a aquell poble; que és el que diu l'Apòstol Sant Pau: "A vosaltres era necessari que se vos anunciessin primer les paraules del Senyor; però ja que os vareu tenir a vosaltres mateixos per indignes, per això ens hem dirigit als gentils."

Aquesta fou la gran manifestació de *Jesús Rei*, que amb raó la Església celebra amb transport d'alegria: "Gaudete in Domino!—predica Sant Lleó el Gran, dilectissimi, iterum dico gaudete! Quoniam brevi intervallo temporis post solemnitate Nativitatis Domini, festivitas declarationis

eius illuxit." Alegreu-vos en el Senyor! una i altra volta dic que vos alegreu! Perquè poc temps després de la solemnitat del Naixement del Senyor, resplandeix la festa de la seva manifestació.

De enmig de les tenebres del Pessebre surten els raigs de llum de la Divinitat de Crist que han d'il·luminar a tots els homes i els han de despertar de l'estat de postració moral en que dormen; d'enmig de l'humilitat del Pessebre sobressurt vigorosa la figura del *Rei de reis*, que ha de dominar en tota la terra "Dominator Dominus!" I, amb quines armes obtindrà el domini universal? El seu Regne és espiritual, "Regnum meum non est de hoc mundo"; espirituals seràn, doncs, les armes que emprarà: la *fe* i la *gràcia*, *llum* i *vida*.

Ell regnarà en nostre enteniment, perquè és la *Veritat*. Nostre enteniment està format per a la Veritat; i essent Déu la Veritat, i essent Jesús Déu, ell és Rei de nostres enteniments. Per això avui l'Església, juntament amb els Magos, adora al Recent-nat, i diu amb l'Apòstol: "In captivitate redigo omnem intellectum in obsequium Christi." Ell és el Rei dels nostres cors, que regirà per medi de la caritat. Aquestes són també les armes que nosaltres hem d'usar si volem pertànyer al Regne de Crist, puix "les armes de nostra milícia no són carnals, sinó potència de Déu".

Reconeguem la divina reialesa de Jesús manifestada a les primícies de la gentilitat i amb els Sants Reis adorem-lo, oferint-li místicament els dons de l'or, encens i mirra. "Regi sæculorum immortalis visibili honor et glòria!"

ALFONS M.ª RIBO

Els llibres nous

Preguem als autors i als editors que vulguin que donem compte de l'aparició de llurs llibres en aquesta secció, que ens en remetin un exemplar.

Historia del Derecho Español — Cuaderno Octavo — por Salvador Minguijón — Catedrático de la F. de D. de Zaragoza — *Propiedad y otros derechos reales* — *Tiempos primitivos* — *Derecho Romano* — *Derecho germano medioeval* — *Literatura Cristiana* — *Reino hispano godo* — *Reconquista castellana* — Tipografía "La Editorial". — Zaragoza, 1922.

La història del dret espanyol, publicada en quaderns, per don Salvador Minguijón, te l'avençatge sobre les altres obres similars, que sistematitza aquesta disciplina en ordre a les institucions jurídiques, en veritables monografies, i ofereix per conseqüència la màxima facilitat per a l'estudi de cada una de elles.

El quadern que avui bibliografem, analitza i estudia la propietat des dels temps primitius fins al període de la reconquesta castellana, i és un complet tractat de la història de la mateixa.

Contra la opinió general de que la forma primitiva de la propietat fou collectivista, adueix l'Autor els testimonis irrecusables del Genesis, els contractes babilònics, escrits en reholes que es conserven en el British Museum i l'antiquíssim Codi d'Hammurabi, publicat per el P. Scheil oi a més de la opinió científica d'eminents egipcòlegs, que sostenen que ja 3.000 anys abans de Jesucrist, tots els nobles d'Egipte poseien grans propietats rustiques, i l'existència de villans que cultivaven les seves pròpies terres.

A Roma la propietat fou sempre individual fins a l'extrem de considerar-se la copropietat com una condició excepcional i transitòria i d'aquí la màxima que després devia prevaldre en tota la Europa Occidental "Nemo in communione potest invitus detineri".

La propietat en la seva essència fou una institució protegida primer per la religió i després, per les lleis.

En aquesta part el Sr. Minguijón, estudia la classificació romana de la propietat, analitzant els requisits de la propietat romana, les diverses classificacions substantives i adjectives de la mateixa

i les modalitats de cada especial institució, d'una manera científica clara i metòdica.

La propietat germana presenta la característica de confondre la propietat amb la possessió, i això donà origen a una sèrie d'interessantíssimes institucions, que estudia el Sr. Minguijón amb erudició remarcable.

Però la part del llibre des del nostre punt de vista social, més remarcable és el capítol II en el qual desentrotlla el concepte cristià de la propietat i la riquesa.

Per a que el lector se'n pugui formar carrec transcrivim els temes en ell esplanats que són: La propietat i la riquesa en els textos evangèlics — La propietat i la riquesa segons Sant Pau — La propietat i la riquesa en la literatura patriòtica — Gui dessobres la doctrina dels Sants Pares — Doctrina de Sant Tomàs d'Aquino — Disposicions conciliars — estimació relligiosa de l'almoïna — Comunisme cristià primitiu i Doctrina sintètica sobre la propietat segons el sentit social i cristià.

Acaba tan erudita obra amb els capítols destinats a l'estudi de la propietat en el regne hispàgodi i la propietat i altres drets reals en la monarquia castellana.

Realment, ningú en haver llegit la obra que ressenyem pot deixar de reconèixer la labor meritíssima del Sr. Minguijón, al publicar aquest volum, vingut a la llum publica en un dels moments més oportuns en que ja no la sàntitat de la propietat sino àdhuc la seva legitimitat, és posada en entredit. L'autor fent una honrada obra de ciència històrica ha posat armes a les mans de tots aquells que desitgen estudiar a fons el vital problema a que el llibre va dedicat per a la seva defensa, i per ço des de *Catalunya Social* enviem a l'eximí juriconsult de la Universitat germana de Saragoça nostra més entusiasmada felicitació.

F. MANICH

OBRA INTERESSANT

PER LA MORAL DE CATALUNYA

CONTRA EL JOC

I EL

PACTE AMB EL JOC

per R. RUCABADO

Volum de 212 pàgines

Preu: 8'50 pessetes

Pot demanar-se a l'Administració de CATALUNYA SOCIAL

D'ací i d'allà

Diumenge passat donà un concert a l'Orfeó Català el famós pianista alemany Erdmann, i la sala estava gairebé deserta. En canvi davant de la porta del teatre Novetats hi havia una corrua de gent que feia por. Aquells bons senyors i senyores que es barraven per tal de poder haver una localitat, anaven a veure treballar els óssos comedians. Ja ho veieu, quina atracció més gran tenen els óssos.

Decididament els músics que vulguin tenir gent hauran d'aprendre a fer salts mortals o bé a sostenir el piano damunt del nas.

* * *

Després de les festes de Nadal les farmàcies buiden tots els pots de magnèsia.

Per molta gent el Nadal no és altra cosa que una taula ben parada i un gall dindi ben farcit.

* * *

Ia tenim governador. Els lliberals no saben a qui oferir el govern civil de Barcelona. Tots els polítics als quals se'ls oferiria el càrrec, en altres temps tan cobejat, el refusaven. Avui es necessita molta habilitat per desempenyar aïrosament un càrrec tan difícil.

El nou governador es diu Raventós. Veïam si resultarà un governador *Codorniu*.

* * *

Els lliberals que governen volen nomenar Alcaldes de Reial Orde. I això que el President del Consell és el cap del partit democràtic!

Els donen com a raó la destitució dels Alcaldes nomenats pels conservadors.

Molt bé; però d'aquesta destitució al nomenament hi va un món. No seria més democràtic, en tot cas, destituir els Alcaldes

conservadors de R. O. i deixar que els Ajuntaments els busquessin i elegissin substituïts?

Ara, que, això de la democràcia es veu que canvia molt de color i de manera d'ésser segons sigui esguardada de dalt o d'abaix.

Què hi diu Don Melquiades?

* * *

—I les responsabilitats com estan?

—Per ara bones, gràcies.

* * *

Els ex-ministres que formaven el ministeri Allendesalazar s'han reunit dues o tres vegades, i després de deliberar llargament han declarat que són innocents.

Nosaltres també ho creiem així. El mal dels nostres polítics és que són excessivament *innocents*.

* * *

Encara no se sap el dia que el govern designarà per a celebrar les eleccions legislatives.

Ara estan fent l'*encasillat*, i quan tots els districtes seran repartits entre els amics del govern lliberal (els que governen sempre tenen amics), llavors cridaran al poble *soberrano* per tal que acudi a les urnes.

I com és natural, els lliberals tindran majoria, i el poble, que fa quatre dies era conservador, serà lliberal.

Oh els mirables de la política *heterodoxa*!

* * *

S'afirma que en pendre possessió del càrrec de Ministre el que ho és d'Hisenda Sr. Pedregal va *prometre* en lloc de jurar.

Aquesta és la primera reforma del *reformisme*. Si totes han d'ésser d'aquest caient, val més que no en vinguin d'altres.

Però, i qui sap si al Sr. Ministre el va impulsar a fer-ho així l'escrúpol de consciència de no jurar en và?

Noticiari

ESTRANGER
ESPANYA

—El Centre Obrer de Nostra Dona del Carme publica una allocució demanant recursos i ajuda per tal de poder portar a bona fi els bells projectes que té en estudi i alguns ja començats a posar en pràctica. En una entitat social, de caràcter parroquial, per acabar-la de fer més simplica, que bé mereix ço que demana de les persones pies i assabentades en els problemes de la vida social.

—A l'Escola d'Enfermeres del meritíssim Institut de la Dona que Treballa continuen les Conferències que amb tan d'èxit s'estàn donant per eminents homes de ciència adequades al caràcter simpatiquíssim de la mentada Escola.

—L'il·lustre president de la Mancomunitat de Catalunya, senyor Puig i Cadafalch, ha rebut una llarga i afectuosa carta del Eminentíssim Cardenal Gasparri, Secretari d'Estat del Papa, fent-li present l'agraïment de Sa Santetat per l'obsequi que a Pius XI feu En Puig i Cadafalch, de la seva obra sobre l'Arquitectura Romànica a Catalunya, i per el testimoni de la fe cristiana i veneració al Papa que la Mancomunitat i el seu principal centre de Cultura han alçat a la Cadira Apostòlica, pública i solemniament, per mans del susdit President; coses que honoren moltíssim tan a En Puig i Cadafalch com a les respectables institucions esmentades.

—A Egea (Aragó) s'ha celebrat una assemblea organitzada per el Sindicat Central de les Associacions Agrícoles Catòliques d'Aragó per a buscar solucions a la crisi del blat, el preu del qual baixa cada dia a tots els mercats.

—El president del Sindicat Catòlic dels Miners espanyols, Goudenci Tomillo, amb el secretari Vicens Madera i el propagandista Josep Maria Garea, estàn fent una forta campanya en pro del Contracte Collectiu de treball per les regions humil·les del Nord.

—El senador senyor Elías de Molins ha gestionat prop de la Comissió Protectora de la Producció Nacional que s'atorguen els auxilis concedits per la llei de 1917 a l'exportació de vins, fruites i altres productes anàlegs, mitjançant els sindicats de producció.

El Govern està autoritzat per a otorgar concessions als productes nacionals que els colloquin en condicions de lluitar en els mercats estrangers.

Aquestes compensacions directes i auxilis a l'exportació poden assolir la xifra de deu milions de pessetes.

—A Anglaterra va seguint metòdicament la rebaixa dels salaris. En lo que va d'any aquestes disminucions afecten a més de set milions d'obersers. Val a dir que al mateix temps dels salaris baixen els queviures.

—Harding anuncia una conferencia de tots els governadors dels Estats de la Unió per tal de estudiar l'aplicació de la Llei Seca contra les begudes alcohòliques. Aqueixa Llei està en perill.

—A Mexic s'està formant un partit feixista per tal de reformar de dalt a baix aquella dissortada república. Son molts de mils els ciutadans ja inscrits en el feixisme mexicà.

—S'ha fet una petició al Govern francès per a que es concedeixi la Creu de la Legió d'Honor i el títol de "*El millor treballador de França*" a l'operari més hàbil en cada una de les principals indústries. A l'efecte cada any s'organitzarà una Exposició per a poder judicar conscienciant i adjudicar amb plena justícia aquesta honorífica distinció.

—Suïssa ha rebutjat per 725,000 vots contra 110,000 l'impost, comunista, proporcional, sobre les fortunes, que equival, en certs graus, a una vera confiscació de l'Estat.

Encara hi ha seny en el poble contra el que creuen els extremistes.

—Els Sindicats Catòlics d'obersers anglesos, que en tan les seves relacions amb el Partit del Treball no els posen en compromís amb els seus principis es comporten normalment, estàn demostrant que en la qüestió de principis no cedeixen ni cediran mai. En prova d'això, aquests dies d'eleccions se registraren casos molt plausibles d'intransigència cristiana en Newcarde, en Salford i altres punts.

—A França ha quedat oficialment autoritzada la incorporació al pa, com a substitutiu del blat, d'un deu per cent d'arròs.

—A París la vaga de flequers durà poc perquè allí els governs saben governar. Molts d'ells foren processats.

—Els bolxevistes de Moscou es dediquen ara d'una manera especial a corrompre els obrers, ianquis i a fer propaganda comunista entre els obrers de raça negra.

—Diuen de Moscou que 23 soldats del exercit roig acabaren de compareixer davant d'un Consell de guerra per haverse negat a afusellar a varis sacerdots.

Mercès a Déu encara n'hi ha de homes disposats al martiri...